Årsbok 2012

ProAgria Svenska lantbrukssällskapens förbund
Finlands Svenska 4H

Förbundets 102:a verksamhetsår

PRO Agria

Årsbok 2012

publikation nr 264
Förbundets 102:a verksamhetsår

INNEHÅLL sid

GRUNDPRINCIPERNA I VERKSAMHETEN 3
Allmän översikt 4
In memoriam 6
FÖRBUNDSORGANISATIONEN
Medlemmar 7
Organisationen 8
Förbundets representanter 10
Årsmötet 11
Styrelsen 13
Förlaget 15
VERKSAMHETEN
Centralorganisationsfunktioner 16
Utvecklingsarbete
Företagsekonomi 22
Energi 24
Trädgård 26
Projekt 27
Utbildning 30
Information och publikationer 32
Bokföringssällskapet 35
BOKSLUT 36
Revisionsberättelse 42
FINLANDS SVENSKA 4H
Årsberättelse 43
LANTBRUKS- OCH HUSHÅLLNINGSSÄLLSKAPEN
Antalet förrättningar 55

Pärmbild: Ingeborg Mansner

www.slf.fi

Grundprinciperna i verksamheten

Vision

Vår vision är livskraftiga landsbygdsföretag i Svenskfinland och att Svenska lantbrukssällskapens förbund (SLF) skall fungera som centralenhet för den finlandssvenska landsbygdsrådgivningen

Verksamhetsidé

Vår uppgift är att utveckla och samordna den finlandssvenska rådgivningen till landsbygdsföretagare och att erbjuda spetskunskap för våra kunder

Verksamhetens värden

Vi är måna om det svenska språket och vi vill vara en oberoende, pålitlig och sakkunnig samarbetspart

Strategiska mål

- att framställa informationsmaterial och hjälpmedel i rådgivningen som på bästa möjliga sätt bidrar till en positiv utveckling på landsbygden

- att erbjuda största möjliga sakkunskap inom de sektorer SLF arbetar

- att upprätthålla ett ändamålsenligt kontaktnät

- att skapa en stabil ekonomisk grund för utveckling av verksamheten och personalens kompetens

Allmän översikt

Förbundets 102 verksamhetsår, var utmanande. Det berodde främst på att man tappade en tiondedel av inkomsterna i och med att statsbidraget sänktes med nästan 30 %. Kostnadsinbesparingar är svåra att göra i en organisation som redan fungerar kostnadseffektivt. Återstår endast att kompensera inkomstbortfallet med andra inkomster. Det lyckades rätt väl.

Förbundet har fyra centrala verksamhetsområden: 1) ***centralorganisationsfunktioner***, 2) ***utveckling***, 3) ***utbildning*** och 4) ***publikationer och information***. Dessutom finns ungdomsverksamhet inom ramen för 4H.

Förbundet är den svenskspråkiga landsbygdsrådgivningens ***centralorganisation***. SLF:s uppgift är att utveckla och samordna lantbruks- och hushållningssällskapens rådgivningsarbete samt att utveckla landsbygden. SLF svarar även för organisationens gemensamma kontakter till statsmakten och övriga samarbetsparter.

Organisationens framtid och olika former av samarbete var konkreta frågor som diskuterades i förbundets styrelse ett flertal gånger. Förutom att man anser att det är viktigt att det finns ett utbud av rådgivningstjänster på svenska och en organisation som har svenska som administrationsspråk, efterlyses ännu intensivare samarbete inom organisationen och med andra aktörer. Samarbete i utvecklingsfrågor, bl.a. produktutveckling och utbildning samt inom administrationen blir allt viktigare.

Frågan hur det starkt nedsatta statsbidraget skall kunna användas på ett ändamålsenligt sätt dryftades i ett flertal förhandlingar med jord- och skogsbruksministeriet. På hösten tillsatte ministeriet dessutom en utredningsman att ge sin syn på saken. Det arbetet färdigställdes våren 2013.

SLF:s ***utvecklingsarbete*** sker på tre plan: produktutveckling, företagsutveckling och landsbygdsutveckling.

Produktutvecklingen av hjälpmedel och material för rådgivningsverksamheten sker i hög utsträckning inom ramen för ProAgria –gruppen. Förbundet har representanter i ProAgrias förvaltningsorgan och andra utvecklingsgrupper. Den svenska organisationen har därmed möjligheter att påverka verksamheten och produktutvecklingen inom ProAgria.

Inom ProAgria –gruppen jobbade man utgående från särskilda ledningsgrupper för husdjurs-, växtodlings- och företagsfrågor. Syftet är att jämbördigt inom dessa tre elementära rådgivningsområden lyfta fram frågor som bör utvecklas, organisera utvecklingsprojekt kring de valda frågorna och hitta resurser till dessa projekt.

Den svenska rådgivningen har en bärande roll i ledningsgruppen för växtodling. Ett centralt tema är bl. a. att främja den ekonomiska uppföljningen i växtodlingen och för det ändamålet arbetade man intensivt med att utveckla det mest centrala hjälpmedlet, WebWisu.

En del av utvecklingsarbetet består av projekt. Det mest genomslagskraftiga projektet går under rubriken *Greppa marknaden*. Fluktuerande spannmåls- och gödselpriser gör att intresset för ett modernt marknadsorienterat synsätt är

stort bland jordbrukare och massmedia. Energi är ett annat bärande tema i SLF:s projektverksamhet. Det med sällskapen gemensamma energiprojektet, ***Energirådgivning i Svenskfinland*** fullföljdes. Energirådgivningen ordnas i framtiden via en av förbundet heltidsanställd energiexpert.

SLF:s utvecklingsarbete inbegriper även gårdsspecifika uppdrag. Uppdragen berör företagsledning och ekonomiska frågor, energi samt trädgårdsproduktion. Dessa uppdrag har ökat.

SLF tog aktivt del i ***utbildning*** på olika nivåer. Stor betydelse hade bl.a. ett avtal om ekonomiutbildning vid utbildningsprogrammet för naturbruk vid Yrkeshögskolan Novia. Förbundet medverkar också i ett flertal fortutbildningstillfällen för jordbrukare.

Informations- och publikationsverksamheten var livlig under året. Den största produkten var *Lantbrukskalendern 2013*. Det årliga temaavsnittet handlade om modern IT-teknik i växtodlingen. Under år 2012 utkom bl.a. *Växtskydd för åkergrödor 2012, Proteinfoder – odling* och *användning och Kalvens väg till högavkastande mjölkko*. Dessa publikationer, finlandssvensk facklitteratur, om jordbruksrelaterade frågor är unik.

Av förbundets ***övriga verksamhet*** kan nämnas att man utför en del uppdrag inom ramen för det med sällskapen gemensamma bokföringsbolaget, *Bokföringssällskapet i Finland Ab*. Antalet uppdrag ökade under år 2012. Förbundet sköter direkta bokföringsuppdrag, handledning av de personer som sköter bokförings- och deklarationsverksamheten och att administrativt sköta bolaget.

Med tanke på det stora inkomstbortfallet i form av minskat statsbidrag var SLF:s ***bokslut*** för år 2012 bra trots att det visar ett underskott på 5 100 euro. Omsättningen var drygt 410 000 euro, vilket är lägre än föregående år men acceptabelt eftersom personalen minskade med en person. Förrättningsintäkterna från enskilda uppdrag ökade, projektverksamheten och försäljningen av publikationer var på samma nivå som tidigare. Kostnaderna för den ordinarie verksamheten uppgick till drygt 448 000 euro. Personalkostnaderna var lägre än föregående år, knappt 300 000, det vill säga 2/3 av kostnaderna.

Balansomslutningen var 280 349 euro. Det gängse värdet på SLF:s långfristiga placeringar beräknades vid årsskiftet uppgå till ca 675 000 euro.

Finlands svenska 4H:s tyngdpunktsområden är företagsfostran, miljöfostran, fostran för internationalismen samt organisationsutveckling. Deras verksamhet beskrivs mera i detalj i ett skilt avsnitt.

Helsingfors i maj 2013

Kim Nordling
verkställande direktör

In memoriam

Agronom Kaarlo Kinnunen

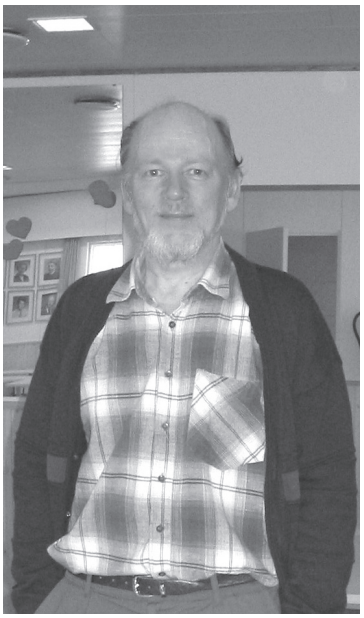

I februari 2013 nåddes vi av budskapet att agronom Kaarlo Kinnunen hade avlidit. Förbundets fleråriga medarbetare och en av landets första, banbrytande rådgivare i ekologisk produktion hade gått ur tiden. Kaarlo blev 65 år. Sjukdomen som han i flera år kämpade mot tog till slut överhand.

Efter att en längre tid ha arbetet med utsädesfrågor, bl.a. i Kylvösiemenliitto och MTK, anställdes Kaarlo Kinnunen år 1990 till Svenska lantbrukssällskapens förbund som en av landets första rådgivare i ekologisk odling. Tjänsten sköttes i början som ett samarbete med Maatalouskeskusten liitto, som den finska centralorganisationen då hette. Kaarlo jobbade för förbundet i 15 år.

Till att börja med var Kaarlos huvudsakliga uppgift att utveckla och koordinera rådgivningen i ekologisk odling vilken då ännu befann sig i sin linda. Till tjänsten hörde också att bedriva fältrådgivning både på svenska och på finska i södra Finland. Många rådgivare i ekologisk odling har tagit del av hans utbildning och många ekologiska gårdar i Nyland och Åboland har haft besök av Kaarlo när han utförde odlingsgranskningar.

Sedermera när antalet rådgivare i ekologisk produktion blev flera vidgades Kaarlo Kinnunens verksamhetsfält. Miljöfrågor kom in i bilden och kunskapen om ekologisk produktion och miljöbevarande odlingsmetoder skulle förmedlas till rådgivare och jordbrukare i de baltiska länderna. Han hade också ett finger med i spelet när det gällde att implementera delar av miljöstödssystemen i de baltiska länderna. Kaarlo kom på det sättet att bli en verklig sakkännare och vän av de baltiska länderna.

Kaarlo Kinnunen sammanställde också i fler års tid ProAgrias, under växtperioden regelbundet utkommande, växtodlingsrapporter. Hans ansikte och uttalanden var därmed synliga i många medier när han beskrev odlingsläget i hela landet.

Bland arbetskamraterna kommer man ihåg Kaarlo som en sakkunnig, lugn, vänlig och hjälpsam person. Han var alltid villig att ställa upp när han såg att det behövdes hjälp. Ibland kom en speciell glimt i hans ögonvrå och därpå ett litet oskyldigt skämt som lättade upp stämningen. Hans förmåga att uttrycka sig på svenska måste speciellt nämnas. Det är beundransvärt hur han kunde anpassa sig till en helsvensk miljö och lära sig svenska nästan felfritt när han flyttade över från de finska organisationerna till förbundet.

Men nu har Kaarlo, en epokgörande ekorådgivare, sagt sitt.

Kim Nordling

FÖRBUNDSORGANISATIONEN

Medlemmarna

1. Finska Hushållningssällskapet r.f.
2. Nylands Svenska Lantbrukssällskap r.f.
3. ProAgria Ålands Hushållningssällskap rf
4. Österbottens Svenska Lantbrukssällskap r.f.
5. Agrologernas Förening r.f.
6. Aktia Skadeförsäkring Ab
7. Arbetseffektivitetsföreningen r.f.
8. Axxell Överby
9. Faba Avel
10. Finlands Pälsdjursuppfödares Förbund r.f.
11. Finlands skogscentral, Kusten
12. Finlands Svenska Andelsförbund rf
13. Finlands Svenska Marthaförbund r.f.
14. Föreningen för skogskultur r.f.
15. Landsbygdens Arbetsgivareförbund rf
16. Nylands Fiskarförbund r.f.
17. Nylands svenska producentförbund NSP r.f.
18. Nylands svenska trädgårdssällskap rf
19. Pensionsförsäkringsaktiebolaget Veritas
20. Skogsbrukets utvecklingscentral Tapio
21. Stiftelsen A.B. Svenska småbruk och egna hems undervisningsfond
22. Svenska lantbruksproducenternas centralförbund r.f.
23. Svenska småbruk och egna hem Ab
24. Svenska Trädgårdsförbundet r.f.
25. Svenska Österbottens Hästavelsförbund
26. Södra Finlands Agronomförening
27. Södra Finlands Jordbrukarklubb
28. Södra skogsreviret r.f.
29. Täckdikningsföreningen r.f.
30. Yrkeshögskolan Novia
31. Åbolands Fiskarförbund r.f.
32. Åbolands svenska lantbruksproducentförbund rf
33. Ålands Centralandelslag, ÅCA
34. Ålands producentförbund r.f.
35. Österbottens svenska producentförbund r.f.

Organisationen

Styrelsen för SLF år 2012

		Personliga suppleanter:
Ordförande	Bengt Sohlberg, Sjundeå	Henrik Lassas, Borgå
Viceordf.	Mikael Söderholm, Kimito	Jörgen Grandell, Åbo
Medlemmar	Holger Falck, Sibbo	Dan Lindroth, Kimito
	Theresa Gull, Övermark	Peter Thölix, Tölby
	Mats Källman, Pedersöre	Henrik Ingo, Korsholm
	Bo-Erik Sandell, Finström	Hans Knutsson, Jomala

Styrelsens arbetsutskott

Ordförande	Bengt Sohlberg
	Henrik Lassas
	Jörgen Grandell
	Henrik Ingo
	Hans Knutsson
	Kim Nordling

Personalen

Verkställande direktör	**Kim Nordling**, agronom (1991; 2003)
Kanslisekreterare	**Ingeborg Mansner**, stud.merk. (2002)
Informatör	**Eva Björkas**, student (1999)
Utvecklingschefer	
Ekonomi:	**Peter Österman**, AFM (2002)
Energi:	**Fredrik Ek,** fil.mag. (2007)
Trädgård:	**Irmelin Nyman**, AFM, agronom (1986)
Växthusteknik:	**Stefan Skata**, ing. (2011 - 31.1.2012)

Revisor	Henrik Fröjdman, CGR, Helsingfors

Verksamhetsgranskare
Mats Nurmio, Kimitoön

Suppleanter	Tom Turja, CGR, Helsingfors
	Mats Björklund, Pedersöre

Styrelsen för Finlands svenska 4H år 2012

		Personliga suppleanter:
Ordförande	Mats Nylund, Pedersöre	Sören Hällmark, Nykarleby
Viceordf.	Annika Björk, Borgå	Ingrid Träskman, Ingå
Medlemmar	Susann Rabb, Korsholm	Tom Cederström, Nykarleby
	Tryggve Isaksson, Kimito	Annikka Selander, Salo
	Julia Westerberg, Jomala	Ann-Kristin Håkans, Jomala

Kim Nordling, representant för SLF:s styrelse
Camilla Wahlsten, verksamhetsledare för FS4H

Styrelsens arbetsutskott

Susanne Nyman
Camilla Norrena
Harriet Sundholm
Camilla Wahlsten

Finlands svenska 4H:s personal

Verksamhetsledare:	**Camilla Wahlsten**, pol.kand. (2010)
Kanslisekreterare:	**Carola Käenmäki**, HSO (1999)
Organisationssekreterare:	**Petra Ingo**, pol.kand. (2001)
Verksamhetsledare för svenska Österbottens 4H-distrikt:	**Harriet Sundholm**, pedagog (2009)

Nils Westermarcks minnesfond

Arbetsgrupp Henrik Andberg
Bengt Sohlberg
Harri Westermarck
Kim Nordling, sekreterare

År 2012 beviljades ett stipendium ur minnesfonden åt Erik Lindroos, Helsingfors Universitet (institutionen för ekonomi) för examensarbetet *Faktorer som påverkar världsmarknaden på socker*

Förbundets representanter

Ordförande Bengt Sohlberg

- Delegat på ProAgrias allmänna möten
- Styrelsen för ProAgria
- Ledningsgruppen för ProAgrias växtodlingstjänster
- Styrelsen för Svenska småbruk och egna hem Ab

Agronom Kim Nordling

- Delegationen för landsbygdsrådgivning
- Styrelsen och ledningsgruppen för ProAgria
- Ledningsgruppen för ProAgrias växtodlingstjänster
- ProAgria, informationsteam och arbetsgrupp för utveckling av informationsförvaltning
- Styrelsen för rådgivningsbranschens arbetsgivarförening inom Finlands Näringsliv EK
- Styrgruppen för utveckling av nytt kundhanterings (CRM) -affärssystem
- Styrelsen för Finlands svenska 4H
- Delegationen för arbetarskydd (social- och hälsovårdsministeriet)
- Arbetseffektivitetsföreningens delegation
- Förvaltningsrådet för Maatalouskoneiden tutkimussäätiö
- Styrelsen för Svenska Studieförbundet
- Landsbygdspolitikens samarbetsgrupp (suppleant)

AFM Peter Österman

- Kommissionen för informationssystemet för jordbrukets redovisningsuppgifter (FADN)
- Redaktionsrådet för Tieto tuottamaan
- Styrgruppen för projektet ”Muuttuva ja menestyvä monialainen maatila”

AFM Irmelin Nyman

- Redaktionsrådet för Trädgårdsnytt
- JSM:s arbetsgrupp för EU:s handelsnormer för vegetabilier
- Växtskyddssällskapets trädgårdssektion r.f.

Övriga

Pol.kand. Camilla Wahlsten:

- Landsbygdspolitikens samarbetsgrupp, svenska temagruppen
- Förvaltningsrådet för Stiftelsen Finlandssvenska Jordfonden

Pedagog Harriet Sundholm:

- Styrgruppen för Matskolan - Ruokakoulu

Pol.kand. Petra Ingo:

- Styrelsen för Nordisk samorganisation för ungdomsarbete
- Kustens skogscentrals skogsråd

Årsmötet

Förbundets årsmöte hölls den 22 november 2012 på Park Alandia Hotel i Mariehamn. I mötet deltog 23 röstberättigade medlemmar, vilka representerade 7 medlemsorganisationer. Dessutom var personal från sällskapen, förbundet och Finlands svenska 4H närvarande.

Förbundets ordförande Bengt Sohlberg öppnade årsmötet. I sina öppningsord tackade han till först de åländska arrangörerna för gästfriheten. Därefter konstaterade han att år 2012 har varit ett besvärligt år för jordbrukarna i hela Svenskfinland. Vatten, både i form av översvämningar och regn har förorsakat skada och höga kostnader. Trots det finns tron på framtiden kvar. Situationen ställer också stora krav på rådgivningen. Rådgivarnas kunnande ställs kontinuerligt på prov när det gäller att hitta de rätta lösningarna som ger lönsamhet och gagnar kunden.

Ordförande noterade också att styrelsen under året vid flera tillfällen har diskuterat de nya utmaningarna som organisationen står inför när den offentliga finansieringen tynar bort. Man har bl.a. funderat på hur organisationens ska se ut, vad man kan göra med gemensamma krafter och hur man ska kunna hålla kostnaderna i styr.

Slutligen hälsade han mötesdeltagarna välkomna och konstaterade att det är både nyttigt och trevligt att träffas.

Förbundets ordförande ledde de stadgeenliga förhandlingarna. Mötet godkände verksamhetsberättelsen och bokslutet för år 2011 samt beviljade styrelsen ansvarsfrihet. Likaså godkändes verksamhetsplanen, budgeten, medlemsavgifterna, arvoden och reseersättningar för år 2013. Årsmötet behandlade och godkände också 4H:s verksamhetsberättelse och bokslut för år 2011 samt verksamhetsplan och budget för år 2013.

Till medlemmar i förbundets styrelse valdes Holger Falck (suppleant Dan Lindroth), Mats Källman (Henrik Ingo), Meira-Pia Lohiluoma (Peter Thölix), Erik Oljemark (Henrik Lassas), Bo-Erik Sandell (Hans Knutsson), och Mikael Söderholm (Jörgen Grandell).

Till revisor valdes Henrik Fröjdman (CGR) och till revisorssuppleant Tom Sandell (CGR). Mats Nurmio valdes till verksamhetsgranskare och till hans suppleant valdes Mats Björklund.

Till medlemmar i 4H:s styrelse valdes Annika Björk (suppleant Ingrid Träskman), Tryggve Isaksson (Annikka Selander), Mats Nylund (Sören Hällmark), Susann Rabb (Tom Cederström) och Jaana Ojanen (Ann-Christin Håkans).

Efter årsmötet höll den nya SLF-styrelsen sitt konstituerande möte, varvid Mikael Söderholm enhälligt valdes till förbundets ordförande för år 2013. Till viceordförande valdes Mats Källman.

Årsmötesdagen avslutades traditionellt med en gemensam middag på Park Alandia Hotel. I samband med middagen avtackades förbundets mångåriga ordförande Bengt Sohlberg. Han har fungerat som ordförande i tio år, åren 2003 – 2012. Före det var han styrelsemedlem i fem år. Han har även suttit i styrelsen för Nylands Svenska Lantbrukssällskap 1984 – 2012 och varit dess ordförande 1998 – 2012.

Ett stort tack riktas till honom, han är en person som innehar sådana egenskaper som är värdefulla för en rådgivningsorganisation. Han har ett positivt tänkande, är innovativ och ser ständigt nya utvecklingsmöjligheter. Dessutom tänker han alltid på de ekonomiska och praktiska konsekvenserna av alla åtgärder och beslut som fattas.

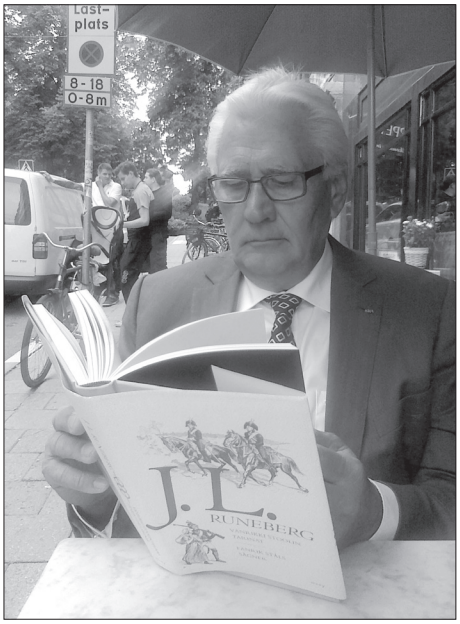

Avgående ordförande Bengt Sohlberg

I anslutning till årsmötet brukar det också ordnas en del annat regionalt präglat program med facklig och kulturell anknytning. Den här gången var programmet energibetonat, men man hann även med en guidad rundtur på Ålands sjöfartsmuseum. I övrigt informerade energirådgivare Fredrik Ek från SLF om nytt inom energisektorn och om energieffektiverande åtgärder på gården och Henrik Lindqvist vid Allwinds Ab talade under rubriken *Den åländska vindkraften – hur gjorde vi?*

Dagen efter årsmötet, den 23 november, besökte årsmötesdeltagarna Ålands Trädgårdshall ÅTH där Tord Sarling berättade om trädgårdshallens nya anläggningar. Speciellt trädgårdshallens satsning på att lagra värme i berggrunden intresserade. Därefter stod Ålands Mejeriet ÅCA i turen. Johannes Snellman hälsade välkommen och Bernt Bergman bjöd på smakprov från produkturvalet, informerade om verksamheten och förevisade mejeriets senaste satsning – biogasanläggningen, kallad *Gastronomen*.

Styrelsen

Styrelsemöten 2012	**14.3**	**15.6** telefon- e-postmöte	**27.9**	**11.10**	**22.11**
Ordinarie medlemmar					
Bengt Sohlberg, ordförande	x	x	x	x	x
Mikael Söderholm, viceordförande	x	x	x	x	x
Holger Falck	x	x	x	x	x
Theresa Gull	x	x	-	-	-
Mats Källman	x	x	x	x	x
Bo-Erik Sandell	x	x	x	x	x
Suppleanter					
Jörgen Grandell, FHS	x	-	x	x	x
Henrik Ingo, ÖSL	-	-	x	-	x
Hans Knutsson, ÅHHS	x	-	x	-	x
Henrik Lassas, NSL	x	-	x	x	x
Dan Lindroth	-	-	-	-	x
Peter Thölix	-	-	-	x	x

Suppleanterna kallas till styrelsemöte endast om en ordinarie medlem är förhindrad att deltaga. Sällskapens direktörer kallas dock till varje möte.

Den 22 november 2012 hölls dessutom den nya styrelsens (2013) konstituerande-möte. Närvarande var Holger Falck, Mats Källman, Erik Oljemark, Bo-Erik Sandell, Mikael Söderholm och Peter Thölix. Vid mötet valdes Mikael Söderholm till nya ordförande för förbundet. Mats Källman valdes till viceordförande.

SLF:s styrelse 2013, från vänster Mats Källman, Holger Falck, Meira-Pia Lohiluoma, Erik Oljemark Mikael Söderholm, Bo-Erik Sandell

Vid styrelsemötena har bl.a. följande frågor (i kronologisk ordning) behandlats:

- SLF:s och 4H:s bokslut och verksamhetsberättelser för år 2011
- landsbygdsrådgivningens resultatavtal med statsmakten för år 2012
- fördelningen av statsanslaget för år 2012
- organisationens framtida strategier, struktur och verksamhet
- organisationens trädgårdsrådgivning
- anställning av ny växthusteknisk rådgivare
- energirådgivningen i framtiden
- lönefrågor och övriga personalfrågor
- ansökan om projektmedel (trädgårdsprojekt, Greppa marknaden)
- Nils Westermarcks minnesfond
- Rådgivardagar 2012
- nytt kundhanterings(CRM)- och affärssystem
- släktgårdsvimpel- och diplom
- fordringar som avskrivs
- förbundets ekonomiska situation, resultatprognoser och verksamhetsmöjligheter
- förbundets kanslisekreterarfunktion
- SLF:s och 4H:s verksamhetsplaner och budgeter för år 2013
- statsbidraget för år 2013
- exceptionella väderleksförhållanden hösten 2012
- Lantbrukskalender 2013 och SLF:s övriga publikationsverksamhet
- årsmötet 2012
- val av valutskott
- val av SLF:s representanter i olika organ
- val av ordförande och viceordförande för år 2013

Styrelsens arbetsutskott

På grund av att styrelsen under året höll flera möten än vanligt har arbetsutskottet inte sammankommit.

Släktgårdsvimplar och diplom

Östmans gård i Kimo Vörå, beviljades släktgårdsdiplomdiplom år 2012. Gården har varit i släktens ägo sedan år 1769.

Förlaget

Under år 2012 har följande tryckalster framställts:

Publikationer

nr 262 Årsbok 2011
nr 263 Lantbrukskalender 2013

Forskning för framåt

nr 31 Proteinfoder - odling och användning
nr 32 Kalvens väg till högavkastande mjölkko

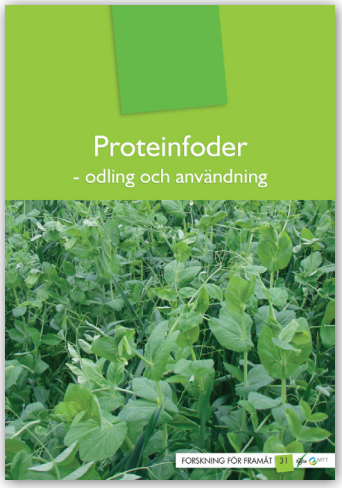

Småskrifter

Växtskydd för åkergrödor 2012

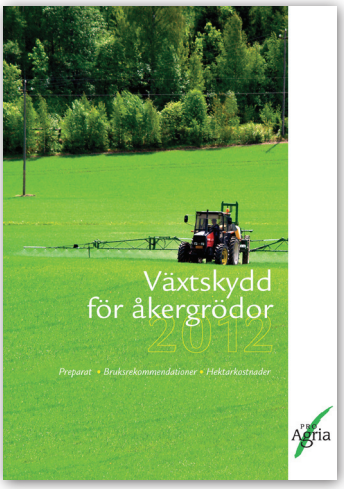

ww.slf.fi > Publikationer

VERKSAMHETEN

Enligt SLF:s verksamhetsstrategi jobbar man med fyra centrala verksamhetsområden:

- centralorganisationsfunktioner
- utvecklingsarbete
- utbildning
- information och publikationer

Dessutom finns ungdomsverksamheten inom ramen för Finlands svenska 4H. Den verksamheten beskrivs i ett separat avsnitt i årsboken.

Verksamheten beskrivs i årsboken enligt denna gruppering. Uppdelningen är emellertid inte entydig. Framför allt kan man notera att många av arbetsuppgifterna i kategorin utvecklingsarbete och en del av uppgifterna i kategorierna utbildning samt information och publikationer lika väl skulle kunna räknas till det som kallas centralorganisationsfunktioner.

Till centralorganisationsfunktionerna räknas här sådana arbetsuppgifter som gäller hela organisationen och vid vilka övriga aktörer, t.ex. statsmakten eller andra medverkande, fäster en stor uppmärksamhet. Uppdragen i kategorin utvecklingsarbete är mera interna inom organisationen, riktar sig till kunder i form av sällskapen, jordbrukarna eller landsbygdsföretagen eller berör en enskild rådgivningssektor.

Centralorganisationsfunktioner

Som den svenskspråkiga landsbygdsrådgivningens centralorganisation är förbundets uppgift allmänt taget att stöda, utveckla och samordna lantbruks- och hushållningssällskapens rådgivningsarbete. SLF svarar t.ex. för organisationens gemensamma kontakter till statsmakten och övriga samarbetsparter. Förbundets förtroendemän och anställda representerar också den svenska organisationen i många arbetsgrupper, förvaltningsråd, delegationer och styrelser. För att ytterligare effektivera nätverksarbetet upprätthåller förbundet även kontakter till samarbetsparter i de övriga nordiska länderna. SLF ger också utlåtanden i ärenden som har betydelse för landsbygden.

Statsmakten

Relationen till statsmakten, för det mesta genom jord- och skogsbruksministeriet, handlar mycket om att bevaka organisationens statsbidrag samt att utveckla rådgivningens uppbyggnad. Statsanslaget, som år 2012 var knappt en femtedel av organisationens intäkter från den egentliga verksamheten, tilldelas via statsbudgeten och prövas följaktligen varje år.

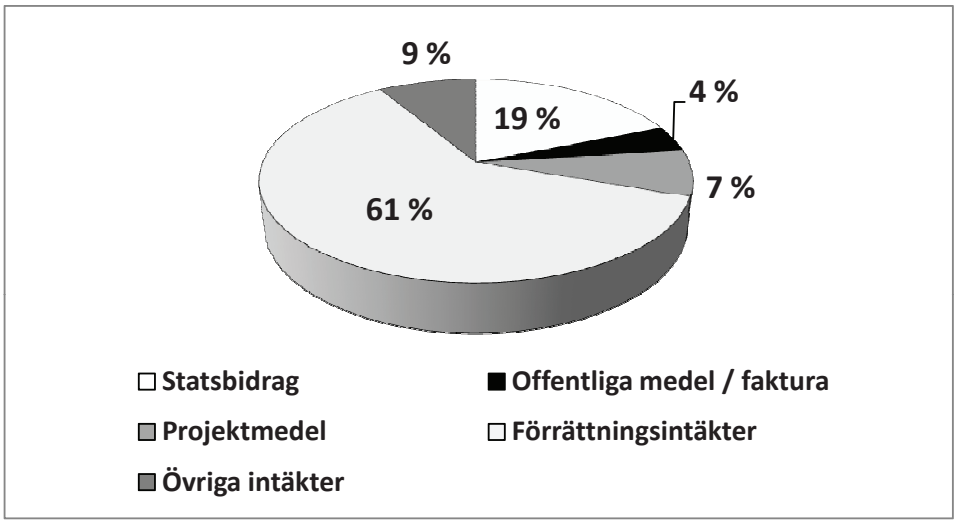

Landsbygdsrådgivningens finansiering 2012 (omsättning ca 3 milj. euro)

Statsbidraget beviljas till riksomfattande organisationer och ska garantera ett rådgivningsutbud som håller hög kvalitet och som är täckande både regionalt och innehållsmässigt.

Tyngdpunktsområden för användandet av statsbidraget var:

- att förbättra konkurrenskraften på landsbygdsföretag och kvaliteten på produkter, verksamhet och tjänsterna
- förbättrad miljö på landsbygden och minskade utsläpp av växthusgaser från jordbruket
- mångsidigare landsbygdsnäringar, ledning av landsbygdsföretag och ökad bioenergiproduktion.

Dessa styr den statsfinansierade delen av verksamheten.

De senaste åren har statsmakten velat sänka organisationens statsbidrag vilket förefaller synnerligen omotiverat i en situation när rådgivning på gårdarna behövs mera än någonsin som en följd av den utmanande situationen beträffande lönsamheten samt de stora förändringar som sker i företagen och deras omgivning. Riksdagen har ofta haft förståelse för situationen och har i allmänhet via budgetmotioner beviljat tilläggsanslag.

SLF försöker tillsammans med den finska broderorganisationen ProAgria Keskusten Liitto verka för att statsbidraget skall bibehållas. För år 2012 föreslog finansministeriet en nedskärning av statsbidraget med 70 %. Denna dramatiska nedskärning kunde emellertid delvis avvärjas så att slutresultatet blev att statsbidraget minskade med 28 %. Nedsättningen blev ändå så stor att den har påverkat verksamheten år 2012. För att kompensera intäktsbortfallet har den övergripande strategin, såväl på sällskapen som i förbundet, varit att öka andelen övriga intäkter, främst förrättningsintäkterna.

Budgetbehandlingen av statsbidraget för år 2013 ledde till ytterligare nedskärningar. Statsrådet föreslog en sänkning på 6,5 %. Den här gången kunde inte heller riksdagen bevilja tilläggsanslag. Organisationen har därmed förlorat en tredjedel av sitt statsbidrag under loppet av två år. Realvärdet av statsbidraget har nästan halverats under 2000-talet.

Användningen av statsbidraget styrs av ett resultatavtal som görs upp mellan centralorganisationerna SLF och ProAgria Keskusten Liitto samt jord- och skogsbruksministeriet. Fördelningen av statsbidraget på de enskilda sällskapen görs på förbundet och godkänns av ministeriet. All rapportering från sällskapen till ministeriet sköts och sammanställs av SLF. Förhandlingar om dessa frågor sker i regelbundet återkommande utvecklingssamtal med ministeriet och i delegationen för landsbygdsrådgivningen i vilka förbundet representerar organisationen. I praktiken är det förbundets direktör och utvecklingschefen för trädgårdsproduktion som sköter förhandlingarna och rapporteringen.

Med anledning av det rejält minskade statsbidraget till år 2012 har förhandlingarna med statsmakten, jord- och skogsbruksministeriet, varit ovanligt intensiva under året. Man har framför allt förhandlat om till vilken rådgivning och hur det avtagande statsbidraget skall användas och hur trädgårdsrådgivningen skall vara uppbyggd. I enlighet med regeringsprogrammet tillsattes även en utredningsman som skulle komma med sin syn på användningen av statsbidraget. Utredningsmannen gav ut sin rapport våren 2013.

Förhandlingarna om statsbidraget användning är ännu inte slutförda. Det konkreta de hittills har fört med sig är att nedsättningen för år 2013 inte längre delades jämnt mellan alla organisationer och rådgivningsinriktingar. Bl.a. rådgivning i ekologisk produktion prioriterades så att anslaget för den verksamheten ökade med 6,5 %.

Under året har man dessutom funderat på nya fördelningsgrunder för att kunna dela statsbidraget på ett rättvist men enkelt sätt mellan de olika sällskapen. Ett delvis nytt fördelningssystem togs följaktligen i bruk för år 2013.

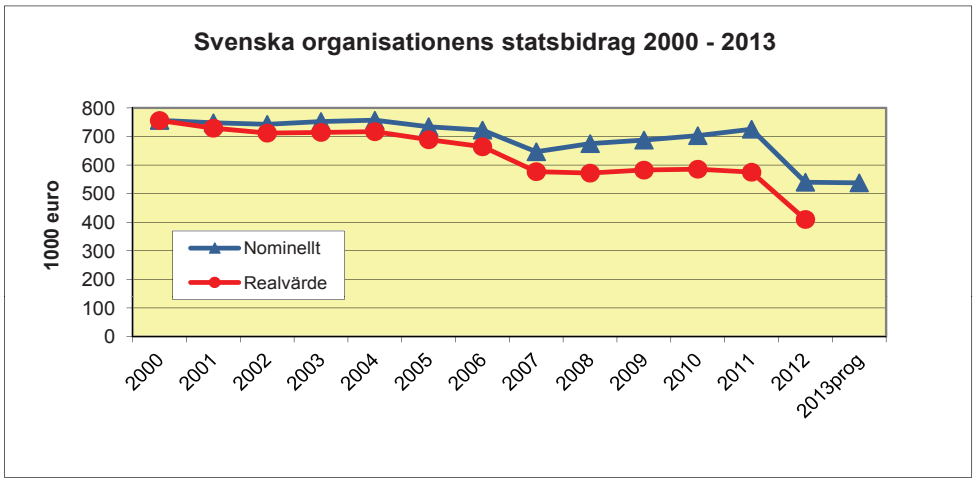

Rådgivningens uppbyggnad

Under årets lopp har förbundets styrelse ett flertal gånger diskuterat hur den svenska rådgivningen skall organiseras för att i framtiden betjäna de finlandssvenska jordbrukarna och landsbygdsföretagarna så bra som möjligt. Även sällskapens styrelser behandlade frågan under hösten.

I sällskapens ställningstaganden och styrelsens förhandlingar ansågs att det är viktigt att i framtiden fokusera på rådgivarnas kunnande, framför allt gällande olika former av specialkunskap. Då är det också viktigt att komma överens om någon form av arbetsfördelning över organisationsgränserna. Marknadsföring av tjänster, speciellt i anslutning till rådgivningsuppdrag vid generationsväxlingar och investeringar, bör även förbättras.

Beträffande rådgivningsorganisationens struktur anser man att det är viktigt att det i framtiden finns ett utbud av rådgivningstjänster på svenska och att det finns en organisation som har svenska som administrationsspråk. Däremot förhåller man sig tveksam till en sammanslagning av sällskapens verksamhet till en enda svensk organisation eller ett bolag. De långa avstånden i Svenskfinland, olika behov i de olika regionerna och det faktum att den grundläggande rådgivningen ändå måste skötas utgående från regionala enheter gör att inbesparingarna skulle bli små. Dessutom är det svårt att få lönsamhet i ett samfund som enbart skulle sköta rådgivningsverksamhet.

Ännu intensivare samarbete inom organisationen och med andra aktörer efterlyses. Samarbete i utvecklingsfrågor, bl.a. produktutveckling, utbildning och marknadsföring samt samarbete inom administrationen är viktigt.

Andra frågor som dryftades under året var bl.a. organisationens energirådgivning och förbundets växthustekniska rådgivning.

Under år 2012 jobbade förbundet fortsättningsvis med konkret energirådgivning och med att utveckla energirådgivningen såväl i Svenskfinland som i hela landet. Energirådgivningens fortsättning var emellertid i vågskålen eftersom förbundets och sällskapens gemensamma, fleråriga energiprojekt tog slut vid utgången av året. Stor efterfrågan på energirådgivning finns, därför beslöt man att förbundet skulle anställa den nuvarande energirådgivaren på heltid.

Den växthustekniska experten lämnade förbundet i början av året. En ny söktes men lämpliga kandidater kunde inte hittas. Kontentan av det blev att förbundets växthustekniska verksamhet upphörde, åtminstone temporärt, under året. En stor del av den växthustekniska rådgivningen har varit anknuten till energifrågor. Den servicen finns kvar men sköts av energirådgivaren.

På det nationella planet startade jord- och skogsbruksministeriet i enlighet med gällande regeringsprogram en utredning om användningen av statsbidraget. Målet med utredningen är att komma med förslag till vilka ändamål statsbidraget skall användas i framtiden och hur det kan fördelas mellan organisationerna på ett ändamålsenligt och rättvist sätt. Utredningen gjordes av en oberoende utredningsman under vintern 2012/2013. Arbetet presenterades på våren 2013.

Inom ProAgria –gruppen jobbade man utgående från särskilda ledningsgrupper för husdjurs-, växtodlings- och företagsfrågor. Ledningsgruppernas uppgift är att lyfta fram frågor som bör utvecklas inom respektive delområde av rådgivningen, organisera utvecklingsprojekt kring de valda frågorna och försöka hitta resurser till dessa projekt. Tanken med dessa ledningsgrupper är att jämbördigt kunna utveckla ProAgrias verksamhet inom dessa tre elementära rådgivningsområden.

Den svenska rådgivningen har en bärande roll i ledningsgruppen för växtodling. Under gruppens ledning utbildas en handfull nationella toppexperter inom växtodlingen. Ett annat centralt tema är att främja den ekonomiska uppföljningen i växtodlingen. Under hösten fick ledningsgruppen tillsammans med Lantbrukets Datacentral dessutom arbeta intensivt med att planera och följa upp utvecklingsarbetet för det mest centrala hjälpmedlet i växtodlingsrådgivningen, WebWisu. Andra ämnesområden som följs upp speciellt är uppbyggnaden av miljöersättningsprogrammet och upprätthållandet av de officiella sortförsöken i framtiden samt den kommande IP-odlingen.

I anslutning till ledningsgruppen för växtodling finns en egen ledningsgrupp för trädgårdsrådgivningen i vilken förbundet är representerat. Även Trädgårdsförbundet och forskningen är med i den gruppen. Målsättningen är att man skall kunna intensifiera samarbetet mellan organisationerna, bl.a. gjorde man upp en gemensam handlingsplan för framtiden. Fokus ställs på den kommande IP-odlingen, utveckling av ett nytt rådgivningskoncept för trädgårdsproducenter och nordiskt samarbete.

Hösten 2011 beslöt den svenska organisationen att gå med i det för ProAgria –gruppen gemensamma kundhanterings(CRM)- och affärssystem. Därefter började man definiera innehållet i systemet och på våren 2012 gjordes det slutliga beslutet att förverkliga projektet. Under året jobbade man sedan intensivt med att utveckla systemet. Som i så många andra IT-projekt har också här nya problem och frågeställningar uppkommit under arbetets gång och det har varit svårt att hålla tidtabellerna. Meningen är att det nya affärssystemet skall tas i bruk i slutet av år 2013.

Förbundet sitter också som representant för den svenska organisationen med i en arbetsgrupp för utveckling av informationsförvaltning. Gruppen tar ställning till alla IT-frågor i organisationen. Det största arbetet 2012 var utvecklingen av det nyss nämnda nya kundhanterings(CRM)- och affärssystemet. Detta skall vara ett centralt verktyg när man strävar efter att öka försäljningen och över lag effektivera verksamheten. Systemet inbegriper också centrala stödfunktioner som tidsuppföljning, underlag för fakturering och reseräkningar.

Samarbete med andra aktörer

Förbundet representerar organisationen i många styrelser, förvaltningsorgan, arbetsgrupper o.dyl. Här kan speciellt nämnas ledningen av ProAgria –samarbetet (allmänna mötet, styrelsen, ledningsgruppen), förvaltningsrådet och styrelsen för Svenska småbruk och egna hem Ab, Arbetseffektivitetsföreningens delegation, Svenska Studieförbundet m.m. En komplett förteckning över förbundets representanter i olika organ finns på ett annat ställe i denna årsbok.

Samarbetet inom ProAgria –gruppen har blivit bättre och nått en ny, mera praktisk nivå. Speciellt bör lagarbetet med den finska broderorganisationen ProAgria Keskusten Liitto framhållas. Även samarbetet med producentorganisationen, i synnerhet Svenska lantbruksproducenternas centralförbund, bör nämnas särskilt. Det gäller framför allt gemensamma projekt men också i övrigt bistår organisationernas sakkunniga varandra, föreläser på varandras tillställningar, skriver i varandras publikationer och generellt bevakar varandras intressen.

Beträffande de internationella kontakterna kan för 2012 nämnas att förbundets ordförande deltog när Hushållningssällskapet Halland i Sverige firade 200 år. I samband med jubileet hölls även Hushållningssällskapens Förbunds årsstämma. SLF har även i olika andra sammanhang haft kontakter till bl.a. Hushållningssällskapens Förbund i Sverige och Norsk Landbruksrådgivning.

Energirådgivaren har traditionellt upprätthållit mångsidiga kontakter i energifrågor till de nordiska länderna framför allt Sverige och där speciellt LRF och LRF-Konsult. Under år 2012 deltog energirådgivaren också i flera studieresor till mellaneuropa.

Utlåtanden

Bland uppdrag som kan kategoriseras som centralorganisationsfunktioner hör ytterligare att ge utlåtande om frågor som har betydelse för jordbruket och landsbygden i Svenskfinland. Under år 2012 gavs bl.a. yttranden angående utkast till europaparlamentets och rådets förordning om stöd till landsbygdsutveckling och om ändring av lagen om skydd för växters sundhet samt kommentarer om inmatnings- och nettotariffer på el till Jubileumsfonden för Finlands självständighet, Sitras samlande utlåtande.

Utvecklingsarbete

SLF:s utvecklingsarbete sker på tre plan: *produktutveckling, företagsutveckling och landsbygdsutveckling*. Förbundets utvecklingschefer har också kontinuerligt direkt kontakt till rådgivarna i sällskapen och bistår och handleder dem.

Produktutvecklingen av hjälpmedel och material för rådgivningsverksamheten sker i stor utsträckning i samarbete med den finska organisationen inom ramen för ProAgria –samarbetet. En del av utvecklingsarbetet gällande företags- och landsbygdsutveckling sker i form av projekt med extern finansiering. Förbundets insatser i utvecklingsarbetet fokuserar kring de sektorer inom vilka förbundet har sakkunskap: företagsekonomi, energi och trädgårdsproduktion. Frågor i anslutning till bl.a. växtodling, husdjursproduktion och ekologisk produktion sköts i samarbete med sällskapen.

Företagsekonomi

Förbundets arbete med att utveckla ekonomirådgivningen samt hjälpmedel och material för verksamheten sköts av utvecklingschefen för ekonomi och delvis av direktören. Arbetet sker i hög utsträckning i samarbete med den finska organisationen.

I samarbete med ProAgria arbetar ekonomiutvecklingschefen med utveckling av hjälpmedel som används för företagsstyrning i företagen på landsbygden. Utvecklingen av tjänsterna är kontinuerlig. Under de senaste åren har mycket kretsat kring internetbaserade adb-tjänster och program som t.ex. WebWakka. Under år 2012 fortsatte projektet med att utveckla ett nationellt, enhetligt koncept för bokföringsbyråverksamhet med speciell fokus på elektroniska tjänster. Utvecklingschefen sitter också med i styrgruppen för projektet ”Framgångsrikt och förändrande mångsidigt lantbruk” (Muuttuva ja menestyvä monialainen maatila) som leds av MTT ekonomiforskning.

Förbundet jobbar också med organisationens adb-program genom att delta i den generella utvecklingen av programmen, att upprätthålla de svenskspråkiga programmen och genom att ge handledning i ADB-frågor. Detta gäller speciellt Likwi- och Wakka-programmen. Under 2012 fortsatte utvecklingen av WebWakka, i Likvi programmet skedde inga större förändringar. Under året deltog utvecklingschefen också i att utveckla och testa det nya kundhanterings(CRM)- och affärssystemet.

Rådgivningen i anslutning till generationsväxlingsfrågor på landsbygdsföretag är ett fortgående utvecklingsområde där utvecklingschefen jobbar i samarbete med de lokala rådgivarna. Ett hjälpmedel som görs för kunderna är broschyren *Jordbrukets generationsväxling - välj rätt alternativ för din gård*. Den finns i elektronisk form på förbundets hemsidor.

Bolagisering av lantbruk har blivit allt vanligare inom jordbruksnäringen. Detta har tydligt även märkts genom att antalet kontakttagningar från jordbrukare som funderar på aktiebolag har ökat. Telefonrådgivningen kring dessa frågor är rätt

omfattande. Generellt kan man dock konstatera att det ur kundens synvinkel ofta finns någon sådan nackdel med aktiebolagsformen som är så väsentlig att en bolagisering inte lönar sig att förverkliga.

Att följa med marknaden och försöka lära sig hur den fungerar har blivit allt viktigare för jordbrukaren. Utvecklingschefen jobbade mycket med frågor kring marknaderna under år 2012. I huvudsak sköttes arbetet inom ramen för projektet, *Greppa marknaden*, som fortgick för tredje året. Målet med projektet är att jordbrukarna ska lära sig att följa med marknaden och använda de nya marknads- och försäljningsinstrument som numera finns att tillgå samt att göra upp försäljningsstrategier för den egna gården. Som en följd av de stora prisvariationerna på såväl spannmål som handelsgödsel har projektet fått speciellt positiv respons bland deltagarna. Projektet beskrivs mera i detalj på ett annat ställe i årsboken.

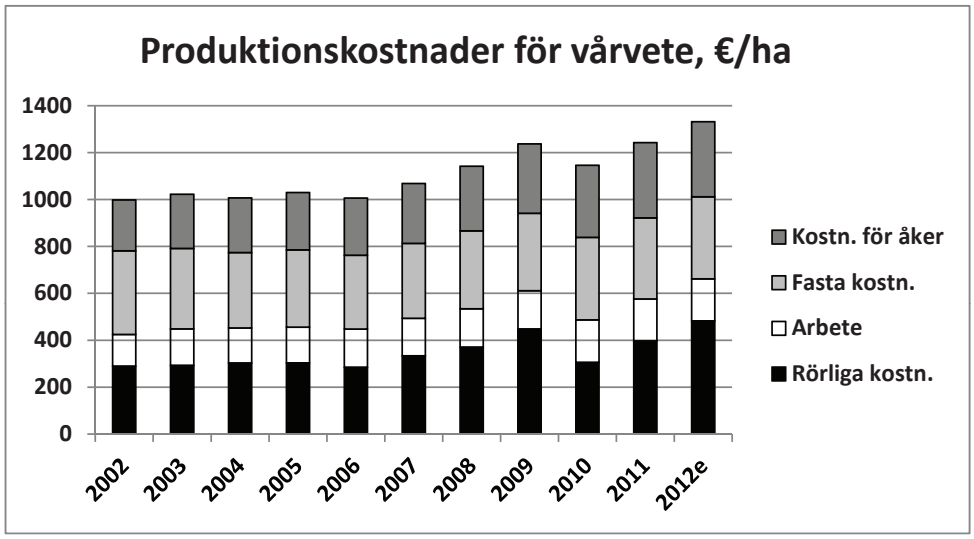

SLF följer kontinuerligt upp jordbrukets lönsamhet i olika sektorer. Årligen uppdateras de vanligaste djurslagens och växternas täckningsbidrags- och produktionskostnadskalkyler vilka publiceras i lantbrukskalendern. Många olika aspekter som inverkar på jordbrukets ekonomiska resultat har behandlats i den kontinuerligt återkommande *Ekonomikolumnen* i LOA-bilagan.

Den officiella lönsamhetsbokföringen skall följa EU:s motsvarande system (FADN, Farm accountancy data network). För att övervaka detta finns en kommission (nationella kommissionen för informationssystemet för jordbrukets redovisningsuppgifter), i vilken SLF:s utvecklingschef är medlem. Kommissionen har bl.a. som uppgift att fastställa kriterierna för valet av gårdar till bokföringssystemet samt att följa med bokföringsverksamheten och göra förbättringsförslag.

Den av ekonomiforskningen vid Forskningscentralen för jordbruk och livsmedelsekonomi MTT upprätthållna officiella lönsamhetsbokföringen har fortgått kontinuerligt i 100 år. Detta firades med en jubileumsskrift och ett jubileumsseminarium. Direktören och utvecklingschefen för ekonomi representerade den svenska rådgivningen. Rådgivningen spelar en stor roll i bokföringsverksamheten eftersom bokföringsuppgifterna avhämtas från gårdarna och matas in i MTT:s system av lantbruks- och hushållningssällskapens rådgivare.

Förbundet har varit med och bygga upp kursprogrammet i utbildningsprojektet för Nylands landsbygd. Det gäller ämnesområdena affärsverksamhet och företagsledning samt lantbruksföretagets ekonomiförvaltning. SLF är också godtagen att hålla expertföreläsningar i utbildningen inom projektet. Utvecklingschefen och direktören har under 2012 hållit dylika föreläsningar bl.a. under en temadag om ekonomi och beskattning.

Av ekonomisektorns utvecklingsarbete kan ytterligare nämnas direkta utvecklingsuppdrag för enskilda gårdar. Många utredningar har även gällt bolagisering av någon del av verksamheten på landsbygdsföretagen. Utveckling av bokförings- och deklarationstjänster har också tagit mycket tid i anspråk. Det har skett inom ramen för Bokföringssällskapet. Förbundets utvecklingschef för ekonomi är verkställande direktör för det bolaget.

Energi

Förbundets och lantbruks- och hushållningssällskapens energirådgivning sköttes under 2012 inom ramen för projektet *Energirådgivning i Svenskfinland*. Det är ett treårigt energiprojekt som startade år 2010 och avslutades 2012. Verksamheten 2012 fokuserade på uppgörandet av individuella energiplaner för intresserade gårdar och övriga företag samt vidareprojektering av dem i vissa fall. Informationsbehovet var fortfarande också stort.

Energirådgivningen omfattar generellt tre uppgiftsområden:

- att göra upp gårds- och företagsspecifika energiplaner
- att erbjuda information och utbildning inom energisektorn
- utvecklingsarbete bl.a. att utveckla rådgivningshjälpmedel.

Utomhusstående vedvärmecentral 90 kW

Verksamheten med gårdsspecifika energiplaner fortsatte under 2012, men tyngdpunkten låg mer på företagsspecifika uppdrag som inte anknöt till Lantbrukets energiprogram än året innan. Den våta hösten 2012 med inemot dubbelt högre oljeförbrukning vid spannmålstorkningen än vad som är normalt aktualiserade på ett mycket konkret sätt behovet av lösningar som möjliggör spannmålstorkning med inhemska bränslen. Under senhösten och våren 2013 har ett flertal utredningar kring det här temat gjorts.

På energisidan har samarbete gjorts med främst finskspråkiga energirådgivare kring utvecklandet av energirådgivningens arbetsmetoder och handledning av rådgivare. Föreläsningsverksamheten fortsatte under 2012 liksom arrangerandet av olika studieresor

med energitema. Resorna som är riktade till odlare både inifrån landet och från svenskbygderna har blivit en hygglig källa till förrättningsintäkter. Under 2012 arrangerades tre studieresor för odlare till Tyskland och Österrike.

Sparsam traktorkörning har varit ett tema under året som också väckt respons i den finska organisationen. Under hösten 2012 ordnades två utbildningstillfällen kring temat. Vid de här tillfällena togs ett nytt elektroniskt hjälpmedel i bruk (Econen förbrukningsmätare). Med mätaren kan bränsleförbrukningen mätas smidigare och mera exakt. Under året publicerade Motiva en finskspråkig version av broschyren om bränslesnål traktorkörning. Den trycktes upp i 10 000 exemplar. Energirådgivaren deltog som utställare på ProAgrias energistand på Koneagria i Jyväskylä.

En aktivitet som speciellt kan nämnas för år 2012 är att energirådgivaren under året suttit med i sammanlagt tre arbetsgrupper på Motiva och Sitra där man strävar till att åstadkomma en förändring av den finska policyn gällande decentraliserad småskalig elproduktion. För att uttrycka saken kort så strävar man till att få igenom en förändring så att det skulle finnas tillräckliga ekonomiska incitament till att producera elektricitet utgående från energikällor som flis, gödsel mm biogasdugligt material samt lösningar baserade på solenergi. Den inmatningstariff som finns i landet idag lämpar sig inte för små lösningar, i själva verket är systemet uttryckligen uppbyggt så att små anläggningar inte ens kan gå med i tariffsystemet.

Energirådgivaren sitter också med i en arbetsgrupp ledd av Forskningscentralen för jordbruk och livsmedelsekonomi MTT där man håller på med att ta fram ett räkneverktyg för utvärdering av biogaslösningar. Det nätbaserade verktyget utvecklas i samband med det Österrikiska Boku-universitetet och skall när det är färdigt anpassat för finska förhållanden vara tillgängligt för vem som helst.

Under år 2012 har SLF:s eget räkneverktyg förbättrats en hel del. En större nyhet är att det numera går att skriva ut energiplansrapporter direkt från räkneverktyget. Det här innebär att rapporteringen blir smidigare och gör att en större del av rapporteringen kan automatiseras. Räkneverktyget är i sin helhet tvåspråkigt och kan användas för en mångfald av olika energirelaterade beräkningar.

Utbildnings- och informationsverksamheten gällande olika energifrågor har varit livlig under året. De beskrivs i huvudsak i egna avsnitt i årsboken.

Trädgård

Konsumtionen av hälsosam mat och intresset för närproducerade vegetabilier, dvs. frukt, bär, grönsaker, svamp och örter ökar hela tiden. Det har bl.a. lett till att statsmakten satsar på utveckling och beviljar utvecklingsmedel i den branschen och att man på övriga håll i landet utför forskning och utvecklar odlingsmetoder för dessa specialväxter. De mest optimistiska ser t.o.m. det här som en möjlig exportsektor. Svenskfinland bör hänga med i den utvecklingen.

SLF:s trädgårdsrådgivare har därför byggt upp en relativt bred kompetens om snitt-, ört- och nyttoväxter. På den punkten har det alltså skett en specialisering som också vid behov kan utnyttjas av de andra trädgårdsrådgivarna på fältet. Kunskapen utnyttjas även i de projekt om snitt-, ört- och nyttoväxter som utvecklingschefen för trädgårdsproduktion ansvarar för. Projekten beskrivs mera i detalj på annan plats i årsboken.

På uppdrag av Inhemska Trädgårdsprodukter rf. har kvalitetsauditeringar av trädgårdsföretag utförts redan under några år. Auditeringarna fortsatte år 2012 och görs enligt riktlinjerna för kvalitetsodling på företag som använder hjärtbladsflaggmärket för inhemsk produktion. Utvecklingschefen auditerade sammanlagt 27 företag på Åland och på fastlandet. Fr.o.m. år 2014 får dessa kvalitetsauditeringar en obligatorisk status.

Utvecklingschefen för trädgårdsproduktion representerade organisationen i en arbetsgrupp vid jord- och skogsbruksministeriet som behandlar EU:s handelsnormer. Utlåtanden om UN/ECE handelsnormer ges vid behov. EU:s handelsnormer för frukt, bär och grönsaker gäller officiellt inom hela EU och de uppdateras kontinuerligt vid behov. Nationella handelsnormer kan endast vara rekommendationer.

Odling av vinranka intresserar

Det arbete som utvecklingschefen för trädgårdsproduktion har gjort för att utveckla trädgårdsrådgivningen sker i samarbete med ProAgria Keskusten Liitto.

Utvecklingschefen förhandlar även årligen med Livsmedelsverket Evira om granskning av utsädesproduktionen för följande utsädesproduktionsperiod. På motsvarande sätt görs det upp avtal om insamling av preliminär skördestatistik med jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral TIKE.

Utvecklingschefen för trädgårdsproduktion har ytterligare gett individuell trädgårdsrådgivning vid behov under växtperioden. Trädgårdsrådgivning ges också per telefon och e-post.

Projekt

En del av SLF:s utvecklingsarbete (företagsutveckling, landsbygdsutveckling) har traditionellt utförts som separata projekt med extern finansiering. Karakteristiskt för år 2012 var att förbundets alla fleråriga projekt tog slut i och med utgången av året. En del av projektarbetet bestod följaktligen av att planera nya projekt och skaffa finansiering till dem.

Under 2012 fortsatte projektet ***Greppa marknaden***. Målet med det treåriga projektet (2010 – 2012) är att förbättra odlarnas kännedom om marknaden, produktionskostnader och nya odlingsväxter.

I praktiken ordnas regelbundna träffar där odlarna analyserar marknadssignalerna, gör upp egna försäljningsstrategier och utvärderar nya växter. Meningen är också att odlarna ska lära sig att räkna sina produktionskostnader som uppföljning av odlingen samt utnyttja dessa kalkyler som beslutsunderlag vid uppgörande av försäljningsstrategier. I projektet har man också gjort fältvandringar på försöksodlingarna i Västankvarn och Stor-Sarvlaks där man bl.a. bekantat sig med nya odlingsgrödor.

Projektet har under året 2012 totalt ordnat 6 kursträffar. På träffarna har behandlats marknadsläget för spannmål och oljeväxter, aktuellt inom odling av t.ex. höstraps, granskat försöksodlingar, uppförande av produktionskostnadskalkyler samt förkalkyler. Den 27 - 30.11 gjordes ett studiebesök med seminarier till Stockholm.

I projektet har det ytterligare ordnats en banbrytande tävling kring försäljning av spannmål och oljeväxter. Tävlingen förverkligades tillsammans med Avena Nordic Grain Ab och var också öppen för utomstående deltagare. Sammanlagt deltog 44 odlare i tävlingen. Tävlingen gick ut på att sälja en viss mängd spannmål och oljeväxter under en viss tid till högsta möjliga pris. Det var tillåtet att använda alla för jordbrukare i praktiken tillgängliga försäljningssätt inklusive börshandel. Tävlingen vanns av jordbrukare Thure Lindeberg från Sjundeå.

Thure Lindeberg

Under den Nyländska bondedagen i Hanaholmen var Greppa marknaden projektet representerat och man rekryterade nya deltagare samt spred aktuell marknadsinformation. Inalles har man rekryterat 153 deltagare till projektet.

Projektet är ett samarbete mellan SLF, som administrerar projektet, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund, Nylands Svenska Lantbrukssällskap och Nylands svenska producentförbund. Nylands NTM-central finansierar projektet. Information om projektet och det material som har behandlats på odlarträffarna finns att tillgå på projektets hemsidor (www.slf.fi/greppamarknaden.htm).

Projektet får en fortsättning. NMT-centralen har beviljat tilläggsfinansiering för största delen av år 2013 och under vintern gjordes en projektplan och finansieringsansökan för ett nytt liknande projekt framöver.

Det treåriga energiprojektet, ***Energirådgivning i Svenskfinland*** bedrevs i samarbete med lantbruks- och hushållningssällskapen. Verksamheten omspann alltså hela Svenskfinland. I och med utgången av 2012 är projektet avslutat. Projektets finansiärer var Stiftelsen Finlandssvenska Jordfonden (Svenska småbruk och egna hem) samt jord- och skogsbruksministeriet. Från och med ingången av 2013 är energirådgivaren fast anställd på Svenska lantbrukssällskapens förbund. Arbetet fortsätter i stil med tidigare men med kraftigare betoning på uppdrag som genererar tillräckligt med förrättningsintäkter. Bidrag till finansieringen fås av samma aktörer som i det tidigare projektet.

Det generella målet med projektet var att förbättra lönsamheten på gårdarna i Svenskfinland. På energisektorn kan det göras på två sätt. Dels genom att spara och dels genom att ta vara på möjligheterna att producera bioenergi för eget bruk och till försäljning. Inbesparing kan göras genom att ersätta dyra fossila bränslen med billigare, förnybar energi eller genom att noggrant se över energiåtgången i olika skeden av produktionsprocesserna.

Indirekt ska det övergripande målet i projektet nås via tre konkreta åtgärdshelheter.

Den första är att gör upp *gårdsspecifika energiplaner* i enlighet med energiprogrammet för gårdsbrukshelheter. I samband med energiplanerna kommer det på vissa gårdar att komma upp förslag om olika energieffektiverande åtgärder som kräver noggrannare utredningar, planer och skisser. Det är med andra ord fråga om att vidareprojektera energiplanerna vid enskilda större projekt. Målet är att energirådgivaren även i fortsättningen ska utnyttja sin sakkunskap och erbjuda dylika tjänster.

Behovet av *information i energifrågor* är fortfarande stort. Informationsverksamhet ingår därför som en andra konkret åtgärdshelhet i energirådgivarens arbete. Information i energifrågor ges i form av föreläsningar, utställningar, artiklar etc.

Utbildningen gäller både rådgivare och jordbrukare. För att klara av de mål med antalet energiplaner som ställs upp bör några rådgivare vid lantbruks- och hushållningssällskapen ha den behövliga kompetensen (auktoriserade energirådgivare). Projektets energirådgivare ska tillsammans med övriga aktörer se till att de erhåller den. I mån av möjlighet kan även kurser/utbildning ordnas för jordbrukare. Detta beskrivs närmare i avsnittet om utbildning i årsboken.

Den tredje åtgärdshelheten är *utvecklingsarbete* som till en del består av utveckling av energirådgivningen och de hjälpmedel som behövs i det arbetet. Energirådgivaren fungerar med andra ord som koordinator eller utvecklingschef för energirådgivningen i Svenskfinland men deltar också vid behov i utveckling av rådgivningen på det nationella planet.

Energirådgivaren utvecklar också i samråd med företagarna och andra aktörer inom energisektorn nya tekniska lösningar inom bioenergins område. Energiråd-

givarens engagemang i dylika utvecklingsprojekt består av planering, utveckling och handledning (arbetsinsats) i samarbete med företag som arbetar med nya värmelösningar och pilotgårdar som är intresserade att förverkliga idéerna.

Ytterligare kan nämnas att förbundets energirådgivare under år 2012 var med i ett utvecklingsprojekt med rubriken ***Energieffektivt växthus 2015*** i Österbotten. Projektet administreras av Merinova och samarbetsparter är Yrkeshögskolan Novia. Energirådgivaren gjorde en längre redogörelse om småskalig kraftvärmeproduktion som publicerades i projektets slutrapport

Förbundets utvecklingschef för trädgårdsproduktion har i flera år satsat på att bygga upp kompetens kring snitt-, ört- och nyttoväxter. Detta realiseras bl.a. i två projekt med ett övergripande mål att skapa möjligheter för ny företagsverksamhet på landsbygdsföretag. Projekten finansieras via Landsbygdens utvecklingsförening SILMU (Nylands NTM-central). Av finansieringstekniska skäl måste projektet delas upp i två delar, ett utbildningsprojekt ***Snittväxter, örtväxter och nyttoväxter på friland*** och ett utvecklingsprojekt ***Demonstrationsodling av snittväxter, örtväxter och nyttoväxter samt skördefest***. Projekten var fleråriga och arbetet påbörjades hösten 2009.

I utbildningsprojektet fick praktiska odlare via föreläsningar och speciellt studieresor kunskap i att odla och utnyttja de aktuella växterna. I utvecklingsdelen av projektet etablerades demonstrationsodlingar med de aktuella växterna. Dessa kan utnyttjas som kunskapsbas för större grupper av odlare. I utvecklingsprojektet gav man även uppslag till hur dessa demonstrationsodlingar kunde användas i ett större sammanhang eventuellt enligt konceptet för skördefester som ordnas på en del orter. För att få referensmaterial till det besöktes olika marknader och motsvarande tillställningar under året.

För åren 2013 – 2014 har förbundet fått projektmedel för ett fortsatt liknande projekt inom samma referensramar. Målsättningen med projektet ***Främja odlingen av trädgårdsprodukter, speciellt bär, och vidareförädling*** är att initiera mera binäringar på landsbygden i Östra Nyland

Utbildning

Förbundets utbildning omfattar utbildning för organisationens personal, fortbildning av jordbrukare och utbildning vid läroinrättningar, i första hand för agrologstuderande. I det här avsnittet berörs också SLF-personalens egen fortutbildning i korthet.

Rådgivarutbildning

I september 2012 samlades hela svenska rådgivningen till *Rådgivardagar 2012*. Dessa dagar ordnas vartannat år och den här gången var de förlagda till Tammerforsregionen med samling och övernattning på Spa Hotel Rantasipi Eden. Nytt för i år var att även förbundets styrelse var med på dagarna.

Teman för de gemensamma föreläsningarna den första dagen var EU:s jordbruksreform med det nya miljöersättningsprogrammet och ekologisk produktion. Interna förhandlingar där rådgivarna inom respektive sektor sammankommer och diskuterar aktuella frågor är återkommande viktiga programpunkter på utbildningsdagarna.

Den andra dagen reserverades för ett par studiebesök av lite annorlunda karaktär. Först gjordes ett företagsbesök på Avant Techno Oy. Företaget tillverkar kompakta lastmaskiner (grävmaskiner) med tillbehör. Det var med iver i blicken som några rådgivare klev upp i en liten grävmaskin för grävövningar i företagets ”sandlåda” inne i industrihallen!

Besök hos Avant Techno Oy

Det andra besöksobjektet var Ahlmans gård där man fick en presentation av verksamheten och hade möjlighet att bekanta sig med gårdsmiljön (trädgård, djur, gårdsmejeri), mjölkbaren och gårdsboden. Även ett par föreläsningar om lantbrukarnas företagshälsovård och det kommande affärs- och kundhanterings(CRM) systemet fanns på agendan.

I anslutning till rådgivardagarna sammankom ekonomikonsulenterna för att förhandla om gemensamma frågor. Till sektorträffen hade man bjudit in utomstående expertföreläsare från Landsbygdsverket för att berätta om kommande förändringar i investerings- och startstödssystemen.

Också inom energisektorn har förbundet jobbat med fortutbildning för rådgivare. Det har främst gällt handledning av de två rådgivare inom den svenska organisationen som gjort upp energiplaner från början till slut men även handledning av finska rådgivare. Energirådgivaren har hållit förläsningar vid flera seminarietillfällen runtom i landet.

Utbildning av jordbrukare

Utbildningstillfällen riktade mot jordbrukare är en viktig del av förbundets verksamhet. Speciellt i frågor gällande landsbygdsföretagens företagsledning och ekonomiska frågor. Föreläsningar om bolagsformer, spannmålsmarknaden och -priserna, skattebokföring, deklaration och adb-bokföring med Wakka -bokföringsprogrammet hölls under året. Kurserna arrangerades i huvudsak av läroinrättningar och producentorganisationer. Även kortare seminariepresentationer hölls bl.a. på temadagar som arrangerades av banker etc.

Inom energisektorn fanns det stor efterfrågan på utbildning för jordbrukare. Sammanlagt har energirådgivaren hållit kring dussinet föreläsningar runtom i landet om aktuella energiteman som värmelösningar, energiinbesparing på gårdar, bränslesnålt traktorkörande, förgasning av trä, biogasproduktion och om alternativa lösningar för spannmålstorkning. Föredrag har hållits på svenska och finska.

Utbildning vid läroinrättningar

Förbundet har ett samarbetsavtal med Yrkeshögskolan Novia som uppgörs på årsbasis. Utvecklingschefen i ekonomi hade hand om en del av den fördjupande ekonomiundervisningen för svenskspråkiga agrologstuderande. Samarbetet inkluderar också handledning av examensarbeten. Detta samarbete kommer att fortsätta även under kommande år och möjligtvis utvecklas ytterligare. För rådgivningen och speciellt ekonomirådgivningen är det av stor betydelse eftersom man härigenom positivt kan inverka på utbudet av kompetenta agrologer för arbetsuppgifter inom sektorn. Dessutom har en undervisning med hög standard även en positiv effekt på den ekonomiska kunskapen bland de nya landsbygdsföretagarna.

Även energirådgivaren och direktören har hållit föreläsningar för elever vid olika läroinrättningar.

Personalutbildning

Kontinuerlig fortutbildning är en förutsättning för en hög sakkunskap. Förbundets personal deltar således årligen i ett flertal utbildningstillfällen. Många av dem är ordnade av ProAgria Keskusten Liitto och jord- och skogsbruksministeriet men även kurser, seminarier, temadagar och exkursioner ordnade av andra aktörer ryms med.

Under år 2012 deltog de olika utvecklingscheferna bl.a. i följande seminarier och kurser: seminarier om global livsmedelsekonomi samt lantbrukets miljöfrågor, utbildningsdagar om vindkraft, kurs för trädgårdsrådgivare, seminarier om frukt- och bärväxter, kurs om auditering inom trädgårdsproduktionen, utbildningsdagar om bolagiseringsfrågor, bokföring, beskattning och lantbruksstöd m.m.

Utvecklingscheferna deltog också i studieresor utomlands bl.a. till Holland, Sverige och Estland (trädgårdsproduktion) och Tyskland (småskalig flisbaserad kraftvärmeproduktion, biogas, vindkraft, solenergi). I samband med tysklandsresorna besöktes även energimässorna i Wels och Hannover och DLG-Feldtage.

Information och publikationer

Svensk information är viktigt och därför strävar SLF till att vara aktiv i den sektorn. En satsning är att ge ut böcker i publikationsserien *Forskning för framåt*. För utgivningen av publikationer beviljar Stiftelsen Finlandssvenska Jordfonden vid Svenska småbruk och egna hem ett finansiellt understöd.

I Forskning för framåt -serien utkom två publikationer, *Proteinfoder – odling och användning* samt *Kalvens väg till högavkastande mjölkko*. Förbundet gav dessutom ut skriften *Växtskydd för åkergrödor 2012*. Växtskyddsboken utnyttjas i den sprutförarutbildning som sällskapen arrangerar inom ramen för lantbrukets miljöstöd. Målet är att boken skall ges ut på svenska årligen.

Lantbrukskalendern är volymmässigt förbundets största produkt. *Lantbrukskalender 2013* utgavs i normal ordning i månadsskiftet oktober-november. Rubriken för temadelen var IT-teknik i växtodlingen. I avsnittet behandlades ett antal IT-tekniska hjälpmedel, bl.a. odlingsplanering på webben och mobilen, WISU-prognostjänsten för växtsjukdomar, automation vid gödsling och autostyrning med GPS-utrustning. I den omfattande faktadelen hittar man matnyttig information om det mesta som är aktuellt i jordbruket. Hela förbundets personal medverkar med att skriva artiklar eller samla material till det.

Kalendern marknadsfördes bl.a. på webben via Agrolink, med ett antal tidningsannonser och ett reklamblad som distribuerades direkt till rådgivningens kunder.

För kalendern upprätthålls en alldeles egen webbsida (www.slf.fi/lantbrukskalender.htm). På sidan hittar man information om innehållet i den aktuella kalendern med bl.a. en del smakprov. Där kan man också läsa samtliga temaavsnitt från tidigare kalendrar samt ge respons och beställa kalendern.

Kalendern marknadsförs speciellt till blivande jordbrukare bl.a. i samarbete med SLC så att alla SLC-medlemmar som övertar hemgården får en kalender hemskickad och i samarbete med Yrkeshögskolan Novia och Helsingfors Universitet så att första årets lantbruksstuderande får en kalender när de inleder sina studier.

Förbundets anställda skriver också fackartiklar till olika tidningar. Den mest synliga är *Ekonomikolumnen* som skrivs av utvecklingschefen i ekonomi och som publiceras i LoA-bilagan. Ämnen som har behandlats under 2012 är bl.a. skatteplanering med jordbrukets nettoförmögenhet och kalkyler som grund för ekonomiska beslut.

Under året bidrog utvecklingschefen för trädgårdsproduktion med 3 artiklar i tidningen Trädgårdsnytt. Utvecklingschefen är även medlem i tidningens redaktionsråd. Energirådgivaren har skrivit artiklar om energibesparing vid torkning av spannmål och solenergi för olika medier. Inom projektet *Energieffektivt växthus 2015* skrevs en längre artikel om småskalig kraftvärmeproduktion som publicerades i projektets slutrapport.

Förbundet sammanställer också den årligen återkommande artikeln med råd inför skattedeklarationen. Förbundet sköter även de i varje LoA-bilaga förekommande diagrammen under rubriken: *ProAgria Fakta*. De belyser aktuella frågor med uppgifter ur rådgivningens databanker.

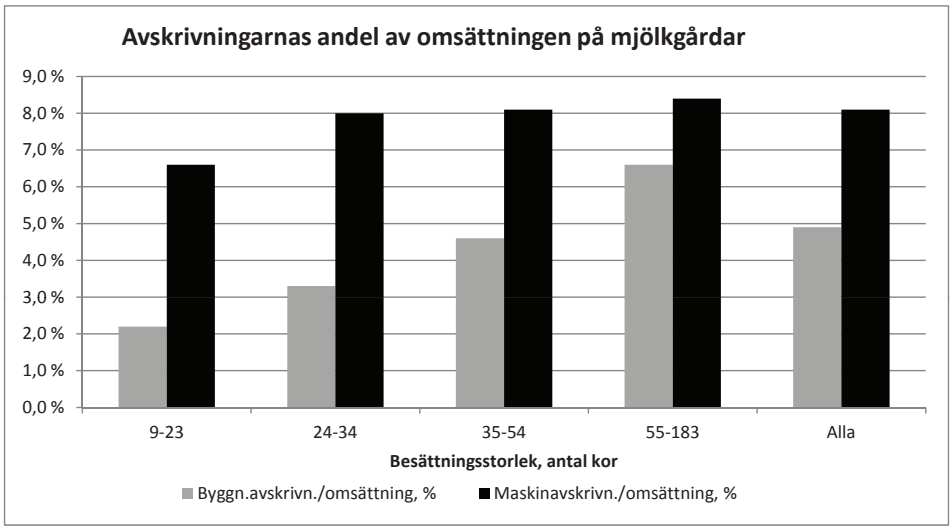

Exempel på ProAgria Fakta. Byggnadsavskrivningarnas andel av omsättningen stiger med ökad besättningsstorlek. Maskinavskrivningarna stiger inte lika mycket.

SLF:s förteckning över odlingar med självplock och direktförsäljning uppdaterades och noterades i Trädgårdsnytt och vissa dagstidningar med hänvisning till förbundets hemsidor. Konsumenterna vill säkra sig om att få närproducerade inhemska produkter av bra kvalitet direkt från odlingarna och mellanhänder faller då bort. Om odlaren säljer direkt åt konsumenten på odlingen eller t.ex. på torg eller för vidareförädling eller till storkök är det möjligt att sälja osorterad vara inom EU.

SLF tillhandahåller också material som sällskapen och jordbrukare behöver i sin verksamhet. Det är bl.a. frågan om spruttestblanketter, bokföringsmaterial, skiftesanteckningar, arrendeavtal m.m.

Förbundet har marknadsfört organisationens tjänster på mässor och utställningar. Bl.a. medverkade energirådgivaren som sakkunnig på ProAgria-avdelningen på Koneagria i Jyväskylä.

SLF hade även tillsammans med 4H en monter på trädgårdsdagen på Överby skolor i Esbo i juni 2012 och i Lovisa i augusti. Där delades bl.a. rådgivningens informationsmaterial ut.

Förbundet erbjuder också översättning av lantbruksrelaterade texter. Arbetet sköts i huvudsak av informatören men också kanslisekreteraren och utvecklingscheferna utför en del. Bl.a. följande översättningar sysselsatte under året 2012:

- 7 växtodlingsrapporter (ProAgria)
- maltkornsguide (Vilja-alan yhteistyöryhmä VYR)
- PowerPoint-presentation (Pro Luomu)
- texter för adb-tillämpningarna i det nya planerings- och uppföljningssystmet inom mjölkproduktionen, KoKompassen (Lantbrukets Datacentral)
- enkät för landsbygdsföretagare: Undersökning om beredskap med tanke på skördeskador (MTT)
- blanketter, prislistor och webbtexter (Markkarteringstjänst)

Informatören sköter också om allmänt informationsflöde till och från olika samarbetsparter, uppdaterar SLF:s webbsidor och sköter leveranser av publikationer och material m.m. SLF fungerar dessutom som informationsförmedlare till lantbruks- och hushållningssällskapen gällande ärenden inom ProAgria-samarbetet.

Bokföringssällskapet

För att på ett effektivt och sakkunnigt sätt kunna erbjuda bokföringstjänster åt landbygdsföretagarna har förbundet och samtliga lantbruks- och hushållningssällskap ett gemensamt bolag, *Bokföringssällskapet i Finland Ab*. Bolagets affärsidé är att betjäna landsbygdsföretagare i Svenskfinland med heltäckande bokföringsservice.

Bolaget sköter kundernas bokföring, gör upp skattedeklarationer och sköter övriga skatterelaterade ärenden. De flesta uppdragen sköts som kontorsarbete men en del utförs också ute på gårdarna i form av s.k. gårdssekreteraruppdrag.

Bokföringssällskapets styrelse består av Kim Nordling (ordförande), Jörgen Grandell, Henrik Ingo, Hans Knutsson och Henrik Lassas. Peter Österman är bolagets verkställande direktör. Bokföringssällskapet har ingen övrig personal. Bokföringsuppdragen utförs av förbundets samt sällskapens rådgivare.

Trots en relativt låg marknadsföringsprofil har kundantalet ökat varje år. Omsättningsmässigt sett ökade verksamheten med ca 8 % i jämförelse med föregående år. Under slutet av 2012 inleddes förhandlingar om övertagande av verksamheten i en bokföringsbyrå. Det med sällskapen gemensamma bokföringsbolaget har fört med sig att dialogen och kunskapsutbytet mellan de rådgivare som är involverade är livlig och bidrar till att den befintliga sakkunskapen gränslöst kan utnyttjas i alla regioner.

Personresurserna kan också vid behov användas gränslöst i Svenskfinland. Tack vare det gemensamma bokföringsbolaget kan alltså risker som har att göra med personresurserna minimeras.

Förutom att SLF administrerar bolaget sköter förbundet en del av kunduppdragen. Deras antal har ökat. Vid sidan om normala bokföringsbyråuppdrag sköttes bl.a. gårdssekreteraruppdrag för ett företag med i medeltal ett gårdsbesök per månad, affärsbokföring för några föreningar och bolag samt deklarationsuppdrag för några gårdar som sköter sin bokföring i egen regi.

Bokföringssällskapets kontaktpersoner i Svenskfinland:

Nyland (NSL)	Krister Hildén	040 554 3094
Åboland (FHS)	Mats Norrholm	0400 820 941
Österbotten (ÖSL)	Per-Erik Järn	050 463 2535
Åland (ÅHHS)	Tina Bäckman-Hägglund	0457 342 7178
Svenskfinland (SLF)	Peter Österman	043 824 8706
	Kim Nordling	040 512 6682

BOKSLUT

Gemensam balansräkning per 31.12.2012 för Svenska lantbrukssällskapens förbund och Finlands svenska 4H

BALANSRÄKNING 31.12.2012

	SLF	4H	Sammanlagt
AKTIVA			
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR OCH ÖVRIGA LÅNGFRISTIGA PLACERINGAR			
Immateriella tillgångar	**3 714,82**		**3 714,82**
Materiella tillgångar			
Maskiner och inventarier	**4 278,76**	**3 194,87**	**7 473,63**
Värdepapper ingående i anläggningstillgångarna och övriga långfristiga placeringar			
Aktier och andelar	8 490,62	740,03	9 230,65
Övriga placeringar, värdepapper	26 452,17	1 759,78	28 211,95
	34 942,79	**2 499,81**	**37 442,60**
OMSÄTTNINGS- OCH FINANSIERINGSTILLGÅNGAR			
Omsättningstillgångar			
Lager	19 005,14	10564,32	29 569,46
	19 005,14	**10 564,32**	**29 569,46**
Fordringar			
Försäljningsfordringar	28 711,66	1 171,80	29 883,46
Övriga fordringar	59 265,88	20 633,54	79 899,42
	87 977,54	**21 805,34**	**109 782,88**
Kassa och banktillgodohavanden	**130 430,47**	**53 155,50**	**183 585,97**
	280 349,52	**91 219,84**	**371 569,36**
PASSIVA			
EGET KAPITAL			
Resultat från tidigare räkenskapsperioder	98 314,45	57 907,35	156 221,80
Räkenskapsperiodens förlust/vinst	-5 102,67	-2 289,42	-7 392,09
	93 211,78	**55 617,93**	**148 829,71**
FRÄMMANDE KAPITAL			
Långfristigt			
Stiftelsen Finlandssvenska Jordfonden	**81 000,00**		**81 000,00**
Kortfristigt			
Erhållna förskott	7 305,05	12 419,91	19 724,96
Leverantörskulder	7 790,48	0,00	7 790,48
Semesterlönereservering	42 960,89	20 686,73	63 647,62
Övriga kortfristiga skulder	48 081,32	2 495,27	50 576,59
	106 137,74	**35 601,91**	**141 739,65**
	280 349,52	**91 219,84**	**371 569,36**

Gemensam resultaträkning per 31.12.2012 för Svenska lantbrukssällskapens förbund och Finlands svenska 4H

RESULTATRÄKNING 31.12.2012

ORDINARIE VERKSAMHET	SLF	4H	Korrigering av interna poster	Sammanlagt
Intäkter				
Ordinarie statsbidrag	98 567,50	288 000,00		386 567,50
Projektmedel	94 267,81	2 400,00		96 667,81
Övriga intäkter	217 614,01	59 576,32		277 190,33
	410 449,32	**349 976,32**		**760 425,64**
Kostnader:				
Personalkostnader	299 129,02	151 718,85		450 847,87
Avskrivningar	1 975,24	1 064,95		3 040,19
Hyror	7 899,71	10 604,01	-7 416,00	11 087,72
Övriga kostnader	138 405,61	303 821,47		442 227,08
Lagerförändring	595,52	981,09		1 576,61
	448 005,10	**468 190,37**	**-7 416,00**	**908 779,47**
Verksamhetens överskott/underskott	**-37 555,78**	**-118 214,05**		**-148 353,83**
INVESTERINGS- OCH FINANSIERINGSVERKSAMHET				
Intäkter	30 374,51	2 113,48	-7 416,00	25 071,99
Kostnader	2 117,40	30,50		2 147,90
Överskott	**28 257,11**	**2 082,98**	**-7 416,00**	**22 924,09**
TILLFÖRDA MEDEL				
Intäkter	**5 831,00**	**113 841,65**		**119 672,65**
FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER				
Räntekostnader	**1 635,00**	**0,00**		**1 635,00**
RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT	**-5 102,67**	**-2 289,42**		**-7 392,09**

Svenska lantbrukssällskapens förbund

BALANSRÄKNING 31.12.2012

	2012	2011
AKTIVA		
BESTÅENDE AKTIVA		
Immateriella tillgångar	3 714,82	0,00
Materiella tillgångar	4 278,76	5 475,34
Placeringar	34 942,79	34 942,79
	42 936,37	**40 418,13**
RÖRLIGA AKTIVA		
Omsättningstillgångar		
Lager	19 005,14	19 600,66
Kortfristiga fordringar		
Försäljningsfordringar	28 711,66	18 517,85
Övriga fordringar	59 265,88	61 252,02
Kassa och banktillgodohavanden	130 430,47	147 010,65
	237 413,15	**246 381,18**
	280 349,52	**286 799,31**
PASSIVA		
EGET KAPITAL		
Resultat från tidigare räkenskapsperioder	98 314,45	80 512,04
Räkenskapsperiodens resultat	-5 102,67	17 802,41
	93 211,78	**98 314,45**
FRÄMMANDE KAPITAL		
Långfristigt		
Stiftelsen Finlandssvenska Jordfonden	81 000,00	90 000,00
Kortfristigt		
Erhållna förskott	7 305,05	11 250,00
Leverantörskulder	7 790,48	7 613,44
Övriga kortfristiga skulder	91 042,21	79 621,42
	187 137,74	**188 484,86**
	280 349,52	**286 799,31**

Svenska lantbrukssällskapens förbund

RESULTATRÄKNING 1.1.-31.12.2012

	2012	2011
ORDINARIE VERKSAMHET		
Intäkter		
Ordinarie statsbidrag	98 567,50	148 700,00
Projektmedel	94 267,81	98 134,93
Övriga intäkter	217 614,01	185 062,56
	410 449,32	431 897,49
Kostnader		
Personalkostnader	299 129,02	316 765,60
Avskrivningar	1 975,24	2 191,11
Hyror	7 899,71	7 188,39
Övriga kostnader	138 405,61	122 266,43
Lagerförändring	595,52	-3 363,01
	448 005,10	445 048,52
Verksamhetens överskott/underskott	**-37 555,78**	**-13 151,03**
INVESTERINGS- OCH FINANSIERINGSVERKSAMHET		
Intäkter	30 374,51	28 533,42
Kostnader	2 117,40	1 595,98
Överskott	**28 257,11**	**26 937,44**
TILLFÖRDA MEDEL		
Intäkter	**5 831,00**	**5 831,00**
FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER		
Räntekostnader	**1 635,00**	**1 815,00**
RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT	**-5 102,67**	**17 802,41**

Finlands svenska 4H

BALANSRÄKNING 31.12.2012

	2012	2011
AKTIVA		
BESTÅENDE AKTIVA		
Materiella tillgångar	3 194,87	4 259,82
Placeringar	2 499,81	2 499,81
	5 694,68	**6 759,63**
RÖRLIGA AKTIVA		
Omsättningstillgångar		
Lager	10 564,32	11 545,41
Kortfristiga fordringar		
Försäljningsfordringar	1 171,80	2 067,57
Övriga fordringar	20 633,54	39 639,26
Kassa och banktillgodohavanden	53 155,50	34 835,27
	85 525,16	**88 087,51**
	91 219,84	**94 847,14**
PASSIVA		
EGET KAPITAL		
Resultat från tidigare räkenskapsperioder	57 907,35	43 155,95
Räkenskapsperiodens resultat	-2 289,42	14 751,40
	55 617,93	**57 907,35**
FRÄMMANDE KAPITAL		
Kortfristigt		
Erhållna förskott	12 419,91	13 186,56
Leverantörskulder	0,00	0,00
Övriga kortfristiga skulder	23 182,00	23 753,23
	35 601,91	**36 939,79**
	91 219,84	**94 847,14**

RESULTATRÄKNING 1.1.-31.12.2012

	2012	2011
ORDINARIE VERKSAMHET		
Intäkter		
Ordinarie statsbidrag	288 000,00	320 000,00
Särskilda bidrag - staten	2 400,00	20 886,66
Övriga intäkter	59 576,32	81 506,70
	349 976,32	422 393,36
Kostnader		
Personalkostnader	151 718,85	150 168,53
Avskrivningar	1 064,95	1 419,94
Hyror	10 604,01	11 239,17
Övriga kostnader	303 821,47	383 308,36
Lagerförändring	981,09	2 579,42
	468 190,37	548 715,42
Verksamhetens överskott/underskott	**-118 214,05**	**-126 322,06**
INVESTERINGS - OCH FINANSIERINGSVERKSAMHET		
Intäkter/Kostnader	2 082,98	2 080,02
Överskott	**2 082,98**	**2 080,02**
TILLFÖRDA MEDEL		
Intäkter	**113 841,65**	**138 993,44**
RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT	**-2 289,42**	**14 751,40**

HENRIK FRÖJDMAN REVISIONSBYRÅ AB
TILINTARKASTUSTOIMISTO OY

Revisionsberättelse

Till Svenska Lantbrukssällskapens förbund r.f.:s årsmöte

Ja har granskat Svenska Lantbrukssällskapens förbund r.f.:s bokföring, bokslut, verksamhetsberättelse och förvaltning för perioden 1.1.2012 – 31.12.2012. Bokslutet omfattar balansräkning, resultaträkning och noter till bokslutet för Svenska Lantbrukssällskapens förbund r.f. och för Finlands svenska 4 H samt av generalbokslut, som är en sammanställning av de två boksluten.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Styrelsen och verkställande direktören ansvarar för upprättandet av bokslutet och verksamhetsberättelsen och för att de ger riktiga och tillräckliga uppgifter i enlighet med i Finland ikraftvarande stadganden och bestämmelser gällande upprättandet av bokslut och verksamhetsberättelse. Styrelsen svarar för att tillsynen över bokföringen och medelsförvaltningen är ordnad på behörigt sätt och verkställande direktören för att bokföringen är lagenlig och medelsförvaltningen ordnad på ett betryggande sätt.

Revisorns skyldigheter

Revisorn skall utföra revisionen enligt god revisionssed i Finland och utgående från detta ge ett utlåtande om bokslutet och verksamhetsberättelsen. God revisionssed förutsätter att yrkesetiska principer iakttas och att revisionen planeras och utförs så att man uppnår en rimlig säkerhet om att bokslutet och verksamhetsberättelsen inte innehåller väsentliga felaktigheter och att medlemmarna i styrelsen och verkställande direktören har handlat i enlighet med föreningslagen.
Med revisionsåtgärderna vill man försäkra sig om att de belopp och den övriga information som ingår i bokslutet och verksamhetsberättelsen är riktiga. Valet av åtgärder grundar sig på revisorns omdöme och bedömning av risken för att bokslutet innehåller en väsentlig felaktighet på grund av oegentligheter eller fel. Vid planeringen av nödvändiga granskningsåtgärder beaktas även den interna kontrollen som inverkar på upprättandet av presentationen för bokslutet. Därutöver bedöms bokslutets och verksamhetsberättelsens allmänna form, principerna för upprättandet av bokslutet samt de uppskattningar som ledningen gjort vid upprättandet av bokslutet. Revisionen har utförts i enlighet med god revisionssed i Finland. Enligt min mening har jag utfört tillräckligt med granskningsåtgärder för mitt utlåtande.

Utlåtande

Enligt min mening ger bokslutet och verksamhetsberättelsen riktiga och tillräckliga uppgifter om föreningens ekonomiska ställning samt om resultatet av dess verksamhet enlighet med i Finland ikraftvarande stadganden och bestämmelser gällande upprättandet av bokslut och verksamhetsberättelse. Uppgifterna i verksamhetsberättelsen är förenliga med uppgifterna i bokslutet.
Statsunderstödet har använts i enlighet med villkoren i statsunderstödsbeslutet samt de uppgifter, som lämnats till jord- och skogsbruksministeriet om användningen av statsunderstödet, stämmer överens med sammanslutningens bokföring.

Helsingfors, den 25. mars 2013

Henrik Fröjdman, CGR

FINLANDS SVENSKA 4H

Årsberättelse 2012 - 83:e verksamhetsåret

Allmänt

Finlands svenska 4H har verkat sedan 1929. Syftet med verksamheten är, att hos ungdomar väcka intresse för landsbygden och fostra till företagsamhet. Finlands svenska 4H fungerar som en självständig avdelning inom Svenska lantbrukssällskapens förbund rf.

Verksamhetsårets tyngdpunkter har, i enlighet med löpande strategi, varit företags- och arbetsfostran, fostran till miljömedvetenhet, fostran till internationalism samt organisationsutveckling.

Centralkansliet fokuserar på stödtjänster för föreningarna. Under verksamhetsåret har centralkansliet vid sidan av medelanskaffning, utbildningsverksamhet och information fokuserat på omstrukturering av centralkansliets funktioner och ansvarsområden.

Föreningarna har producerat aktiviteter i enlighet med Tre steg till arbetslivet - modellen omfattande gruppverksamhet, kurs- och sysselsättningsverksamhet samt inom företagande.

Lokal närvaro i Svenskfinland och antalet medlemmar

I Österbotten verkar 11 föreningar, i södra Finland 9 föreningar och på Åland en förening, nämnd 4H distrikt. Totala antalet medlemmar var vid utgången av verksamhetsåret 4 652 varav 4 304 var ungdomsmedlemmar (6-29 åringar). Det totala medlemsantalet har sjunkit i jämförelse med år 2011 med drygt 300 medlemmar. Orsaken till minskat medlemsantal är att föreningarna under året aktivt avfört medlemmar ur sina register som de facto inte längre är medlemmar.

Under året har föreningarna haft personal anställd motsvarande 17,20 årsverken (år 2011: 19,70 årsverken).

Verksamhetsåret 2012

Inför verksamhetsåret klargjordes FS4H:s principer kring statistikföringen ytterligare. Verksamhet kan statistikföras så som kurs om den omfattar minst 3 lektioner, har ett tydligt mål och ett kursprogram, övriga samlingar är att betrakta som gruppverksamhet, t.ex. som klubbar eller instruktionstillfällen för fler. Denna åtstramning av statistiken medför att verksamhetsårets kursantal minskat medan klubbverksamheten ökat rejält.

Klubbverksamheten har under verksamhetsåret riktat sig i första hand till barn i lågstadieåldern. Under verksamhetsåret genomfördes 829 klubbtillfällen (år 2011: 652 tillfällen) med 10 263 deltagare (år 2011: 8 286 deltagare).

Kursverksamheten är fortfarande stor i 4H trots en skärpning i statistikföringen. Under verksamhetsåret genomfördes 3 830 kurslektioner (år 2011: 4 394 kurslektioner) med 12 511 deltagare (år 2011: 15 449 deltagare).

Intresset bland våra medlemmar för att utföra egenuppgifter är fortsättningsvis nedåtgående. Under året utfördes 1 039 egenuppgifter (år 2011: 1 316 st).

Vår sysselsättande verksamhet, i första hand förmedling av arbetsuppgifter till medlemmarna, ökar stadigt och flera föreningar vidtar åtgärder för att främja ungdomarnas möjligheter att skaffa arbetslivserfarenheter samt förtjäna lite egna pengar. Under verksamhetsåret har vi saknat indikatorer för denna allt viktigare form av 4H arbete. Inför verksamhetsåret 2013 har vi nya mätare som också ger uppgifter om denna del av verksamheten.

Våra främsta metoder för miljöfostran är vår läger verksamhet och vår säckinsamling. Båda aktiviteterna har ökat i jämförelse med år 2011. Föreningarnas miljöarbete omfattar även avfalls rådgivning i skolorna

Under året har 18 medlemmar deltagit i den internationella verksamheten.

FS4H ekonomi
FS4H visade ett underskott på 2 289,42 euro vilket dras av från det egna kapitalet från föregående år. Det egna kapitalet vid årets slut är 55 617,93 euro.

Inför verksamhetsåret 2012 skars statsstödet med totalt 10%. Utifrån det faktum kan konstateras att resultatet är mer än tillfredsställande.
Det utbetalade statsbidraget till lokalföreningarna och Svenska Österbottens 4H-distrikt var sammanräknat 10% lägre än föregående år. Organisationens statsbidrag sjönk med 10 % . Gängse värde på långfristiga placeringar var 26 335,31euro vilket är 5% högre än föregående år.

Administration
Styrelsen har under verksamhetsåret haft följande sammansättning: Mats Nylund, ordförande, Annika Björk, viceordförande, Susann Rabb, Jaana Ojanen, Trygve Isaksson, Kim Nordling och Camilla Wahlsten. Harriet Sundholm, verksamhetsledare för Svenska Österbottens 4H-distrikt, har deltagit i styrelsens möten utan rösträtt. Styrelsen har sammankommit två gånger.
Såsom verksamhetsledare fungerade Camilla Wahlsten.

Kommande utveckling
Finlands svenska 4H arbetar utgående från ett resultatavtal med jord- och skogsbruksministeriet för 2013.

Under året står föreningarna i verksamhetens centrum, FS4Hs ansvarsområde är att utveckla nya produkter, stödmaterial och nödvändig information för att ge föreningarna tillräckligt stöd i det värdefulla arbetet. FS4Hs roll är sålunda tydligt stödande.

Det är inget nytt att finansiering av verksamhet i allt större grad går mot direkt projektfinansiering. Att hitta nya koncept och bärande idéer samt former för att hantera projektadministration är en utmaning för år 2013 och kommande.

Många av föreningarnas anställda jobbar ensam, utan en egentlig arbetsgemenskap. Det är av högsta prioritet att FS4H tillsammans med föreningarnas förtroendevalda skapar möjlighet för den anställda till kompetenshöjning och tillgång till stöd.

Det lokala ungdomsarbetet är FS4H:s styrka. Behovet av och förutsättningarna för ungdomsarbetet varierar varför verksamheten kan ha olika tyngdpunkter. Vi behöver dock i 4H-ungdomsarbetet en tydlig, gemensam röd tråd varför målsättningen är att alla föreningar erbjuder verksamhet inom våra fyra nyckelprodukter: gruppverksamhet, kursverksamhet, sysselsättningsfrämjande verksamhet och företagande. Endast så kan samhällseffekten av vårt gemensamma, värdefulla jobb mätas och vi kan förmildra de yttre hot som tornar upp.

I mars 2013

Camilla Wahlsten
verksamhetsledare

4H-verksamhetens lokala omfattning

Under Finlands svenska 4H:s 83:dje verksamhetsår hade följande 4H-föreningar verksamhet:

Nyland 7 föreningar: Borgå, Helsingfors, Ingå, Raseborg, Sibbo, Sjundeå och Östnyland.
Åboland 2 föreningar: Kimitoön och Pargas
Österbotten 12 föreningar: Botnia, Karleby, Korsholm, Korsnäs, Kristinestad, Larsmo, Malax-Petalax-Bergö, Nykarleby, Närpes, Pedersörenejden, Sundom och Vörånejden

Åland Ålands 4H-distrikt

FS4H har verksamhet i 38 kommuner: 8 kommuner i Nyland, 2 i Egentliga Finland, 12 i Österbotten och 16 kommuner på Åland.

4H verksamhetsledarna

Inom Svenska Österbottens 4H-distrikt arbetade under året 12 verksamhetsledare samt 2 instruktörer lokalt. I södra Finland arbetade 8 verksamhetsledare varav 5 på deltid. Inom Ålands 4H-distrikt arbetade en verksamhetsledare, en föreståndare för 4H-gården, 2 instruktörer samt en projektledare. Totala antalet årsverken uppgick till 17,2 vilket innebär en minskning på 7,3% i jämförelse med år 2011.

Sammanlagt gjorde verksamhetsledarna 7084 rådgivningsbesök, vilket är en minskning med 72% i jämförelse med år 2011.

4H medlemmarna

Medlemskåren i fasta Finland bestod av 2 440 flickor och 1 405 pojkar och 287 vuxna medlemmar. Det totala medlemstalet var 4 132, vilket är 236 färre än föregående år. Ungdomsmedlemmarnas antal var 3 845 och deras medelålder är 12 år. 18% av ungdomsmedlemmarna var nyinskrivna och 17 % hade tillhört sin klubb i 3 år och 10 % i 5 år.

Åland redovisar år 2012 459 ungdomsmedlemmar varav 310 är flickor och 149 är pojkar, det totala medlemsantalet var 520. Sålunda når den svenskspråkiga 4H verksamheten i Finland 4 652 medlemmar. Medlemsantalet har ökat i södra Finlands distrikt men minskat på Åland och i Österbottens distrikt.

Medlemmar	2009	2010	2011	2012 (fasta Finland)	2012 (Åland)	2012
Flickor	2 424	2 891	2 905	2 440	310	2 750
Pojkar	1 417	1 710	1 667	1 405	149	1 554
Unga totalt	3 841	4 592	4 572	3 845	459	4 304
Vuxna	268	324	365	287	61	348
Totalt medlemsantal	4 109	4 916	4 937	4 132	520	4 652

Medlemsorganisationer

Enligt reglementet för Finlands svenska 4H handhas ledningen av 4H-verksamheten av SLF. 4H-verksamheten utövas av förbundet under medverkan av lantbruks- och hushållningssällskapen och andra intresserade organisationer.

Finlands svenska 4H hade under året sex medlemsorganisationer: Finska Hushållningssällskapet, Nylands Svenska Lantbrukssällskap, Österbottens Svenska Lantbrukssällskap, Mannerheims Barnskyddsförbund, Tapio, Svenska enheten och Svenska småbruk och egna hem Ab

4H företagen inom FS4H:s alla föreningar

År 2012 minskade antalet utförda egenuppgifter, i jämförelse med år 2011 med totalt 277 st. År 2012 genomförde medlemmarna totalt 1 039 företagsuppgifter. Genomförda arbetstimmar uppgick till 74 433 vilket är 14 897 timmar färre än föregående år. Den sammanlagda förtjänsten i 4H företagen var 28 135 euro.

Min 4H uppgift som möjliggör utförande av en mängd olika sysslor var den mest populära uppgiften tätt följd av uppgifter relaterade till hem och hushåll. Intresset för djuruppgifter är fortfarande stort bland våra medlemmar.

Egenuppgifterna genomfördes självständigt av medlemmarna under sommarhalvåret. Till sitt stöd har medlemmen verksamhetsledaren som vid behov kommer på hembesök. Hembesöken har under tidigare år varit en av hörnstenarna i 4H-verksamheten men under flera år kraftigt sjunkit i antal och nu så gott som helt ersatts av gruppinstruktioner. Hembesöken upplevs som en förlegad och kostsam verksamhet.

Egenuppgiftsverksamheten upplevs bland föreningarna som nyttig och rolig. Under verksamhetsåret 2013 kommer vissa föreningar att införa egenuppgifterna i klubbverksamheten.

Skogsvård

Inom den skogliga verksamheten samarbetar vi med Kustens skogscentral. Under året har den skogliga verksamheten i huvudsak omfattat gruppinstruktioner och tävlingar i skogsfärdighet samt naturstig.

Arbetsförmedling

Många tillfälliga arbetsgivare kontaktar föreningarna för att få ungdomar att utföra olika små jobb, såsom ogräsrensning, gräsklippning, lövkrattning, hundvakt och städning. Flera föreningar förmedlade arbetsuppgifter åt sina medlemmar år 2012.

Föreningarnas uppgift som förmedlare av arbetsuppgifter till ungdomarna blir allt viktigare. Under verksamhetsåret har denna del av verksamheten inte mätts och sålunda inte heller påverkat fördelningen av statsstödet. Under år 2013 verksamhetsåret mäts föreningarnas sysselsättande ungdomsverksamhet med egen indikator och den sysselsättande verksamheten ges tyngd vid fördelningen av år 2014 statsstöd.

Kurser på föreningsnivå inom FS4H

Det totala antalet kurstimmar, som de fastländska föreningarna arrangerat, uppgick till 3 830 och deltagarantalet till 12 511.

Tyngdpunktsområde	Antal lektioner	Antal deltagare
Arbets- och företagsamhetsfostran	3 135	10 004
Miljöfostran	147	1 344
Internationalism	60	78
Blandat	488	1 085
Summa	3 830	12 511

Bland ämnen som behandlats kan framhållas hantverk, hushåll, trädgård, internationalism, företagande och arbetslivskunskap, natur och miljövård, arbetarskydd, traktor och djur.

Arbetslivskörkortet

II maj 2010 beviljade Jord- och skogsbruksministeriet ett extra statsstöd till FS4H, för perioden maj 2010 till maj 2011, för att ge högstadieålderns ungdomar färdigheter i hur man söker jobb, hur man skriver meritförteckning och vad kundbemötande innebär. Inom ramen för finansieringen utbildades drygt ca 650 ungdomar. Satsningen var mycket lyckad på finlandssvenskt håll och speciellt i Österbotten har föreningarna år 2012 fortsättningsvis erbjudit kurser till högstadieskolorna, nu i samarbete med kommunerna.

Under verksamhetsåret har Finlands svenska 4H tillsammans med Suomen 4H liitto ingått ett avtal med Op-Pohjola om medfinansiering av arbetslivskörkorts kurserna år 2013-2015.

Gruppinstruktioner

Gruppinstruktionerna och antalet klubbträffar har ökat med hela 27%. Ökningen av gruppinstruktioner, i synnerhet under sommarhalvåret, kan förklaras med att hembesöken långt ersätts med gruppinstruktioner. Hela 829 klubbträffar eller gruppinstruktioner har arrangerats under året med 10 263 deltagare.

Matskolan

Idén med matskolan är att lära barn och unga vikten av hälsosam kost och motion på ett självaktiverande, roligt och lärorikt sätt.

Matskolan pågår dagstid under fyra till fem på varandra följande dagar. Matskolan arrangeras i huvudsak under sommarmånaderna men en kortare variant kan arrangeras under skolornas höstlov.

Deltagarantalet är mellan 12 - 20 beroende på undervisningskökets storlek och antalet frivilliga handledare.

En av matskolans hörnstenar är nyttiga och lokala råvaror som presenteras såväl under kökstimmarna som under studiebesöken till lokala producenter. En annan hörnsten i matskolan är föräldrakvällen under vilken barnen bjuder föräldrarna på middag (kan också vara plockbuffé) samt berättar vad de lärt sig om sund kost t.ex. genom att arrangera en sockerutställning.

Matskolan riktar sig i första hand till barn i åldern 8-12.

Matskolan lanserades i mars 2012 som ett 4H drivet samarbete med SLC och Folkhälsan.

Under år 2012 har vi piloterat sex Matskolor.

I Österbotten tre stycken:
- 2 i Kronoby, omfattande fem vardagar med hela 41 deltagare
- 1 i Korsholm, fyra vardagar med 20 deltagare

I södra Finland tre stycken:
- 1 i Pargas, fyra vardagar, 14 deltagare
- 1 i Ingå, fyra vardagar, 20 deltagare
- 1 i Helsingfors, fyra vardagar, 10 deltagare

Dessutom engagerade Matskolorna, förutom anställda verksamhetsledare (4H) även 28 frivilliga.

Matskolan har varit en enorm succé, mycket uppskattad bland såväl barnen som föräldrarna. 4H föreningarna som piloterade Matskolan har varit ytterst positiva till helhetskonceptet och bidragit med många värdefulla synpunkter och förbättringsförslag.

FS4H jobbade målmedvetet för att Matskolan kunde utvecklas till ett matfostringsverktyg för finländska förhållanden. För att få genomslagskraft behövdes samarbetet utvecklas så, att finskspråkiga aktörer också medverkar i samarbetet. Verksamhetsledaren diskuterade Suomen 4H liittos intresse av att vara med i samarbetet och möjligheterna att under år 2013 utvidga Matskolan verksamheten till att omfatta också fiskspråkiga.

Under senhösten 2012 etablerades samarbetet mellan FS4H, Folkhälsan, SLC, Suomen 4H liitto, MTK samt Mjölk och hälsa (Maito ja terveys ry). Det nya samarbetet heter Matskolan-Ruokakoulu (sv), Ruokakoulu-Matskolan (fi) och är unikt inom organisationsfältet i Finland. Aldrig tidigare har ett såhär brett samarbete över språkgränser och kompetensområden etablerats.

Samtidigt som samarbetsförhandlingarna pågick lämnade vi en finansieringsansökan för Matskolan till Jord- och skogsbruksministeriet/Kvalitetskedjan för att finansiera Matskolan-Ruokakoulu verksamheten. Kvalitetskedjan beviljade Matskolan 146 000 euro för år 2013 och lyfte samtidigt upp projektet till ett av sina tre spjutspetsprojekt.

Tävlingar på riksnivå

FM i 4H-tävlingar

Suomen 4H- liitto beslöt år 2011 att förbundet inte längre arrangerar FM tävlingar i traktorprecision, hästskötsel eller skogsfärdighet. Beslutet fattades efter besked om att statsstödet för år 2012 minskar betydligt. Därmed har nationella tävlingar i hästskötsel, traktorprecision eller skogsfärdighet inte arrangerats. De nationella tävlingarna har ersatts med distriktstävlingar såväl i södra Finland som i Österbotten.

Solrostävling

Det myckna regnet gjorde att odlingsförhållandena för solrosor inte var de bästa. Många solrosor ruttnade bort eller blev mycket små. Detta till trots odlade hela 718 medlemmar solrosor och deltog så i vår överlägset största 4H-tävling.

De största solrosorna odlades i Korsholm och Österbottens vinnare var Sebastian Saarinen (Korsholms 4H) med 508 poäng. Marie Långstedt (Sjundeå 4H) kunde presentera södra Finlands största solros. Första platsen kneps med 398 poäng.

Fiske-toppen

I samarbete med Suomen 4H-liitto och Finlands Fritidsfiskares Centralförbund arrangerades fisketävlingen ”Fiske-toppen”. Tävlingen var avsedd för 6-12-åringar. Tävlingen pågick under perioden 1.4–31.10 och målet var att fånga den största fisken. I tävlingen deltog närmare 1 400 deltagare från hela Finland.

Aktivitetstävlingen för byklubbar

FS4H arrangerar i samarbete med OP-Pohjola en byklubbsaktivitetstävling, som startar på hösten och avslutas på våren. I 2011-2012 års tävling utsågs Lindkoski byklubb inom Östnylands 4H till segrare.

Aktivitetstävlingen för byklubbar avslutades detta år. Samarbetet med OP-Pohjola fortsätter inom ramen för kurskonceptet Körkortet till arbetslivet.

Utbildningsverksamhet för hela FS4H

Verksamhetsledarutbildning

För alla finlandssvenska verksamhetsledare ordnades utbildning den 12 mars i Helsingfors (lansering av och utbildning kring Matskolan), 21-22 mars i Vasa (på temat Kvalitet och framtidstro) och 20 november i Tammerfors (utvärdering av Matskolan och planering för år 2013). Ytterligare arrangerades i april 2012 utbildningstillfälle för verksamhetsledarna (separata tillfällen i Österbotten och i södra Finland) kring vår nya hemsida.

I regel samlas alla verksamhetsledare till en tvådagars utbildning en gång per år. Via finansiellt stöd av von Frenckells stiftelse samt Svenska kulturfonden kunde ytterligare två utbildningstillfällen arrangeras kring Matskolan och ett kring vår nya hemsida.

I november inbjöd Suomen 4H liitto alla i Finland verksamma 4H funktionärer till funktionärsdagar i Tallin. Dagarna arrangeras vart tredje år och är ett ypperligt tillfälle att utbyta erfarenheter med kollegerna. Finlands svenska 4H deltog med 9 funktionärer.

Klubbledarutbildning

Finlands svenska 4H arrangerade en klubbledarkurs för ungdomar i hela Svenskfinland vart annat år. Under verksamhetsåret arrangerades klubbledarutbildningen i Tammerfors den 28. – 30.9. Klubbledarutbildningen samlade 35 ungdomar och 5 ledare. Många av deltagande ungdomar har under året engagerats för klubbledaruppgifter inom sina respektive 4H föreningar.

Premieringar och utmärkelsetecken

Till ”årets 4H medlem” inom Finlands svenska 4H utsågs Catherine Klingstedt från Pargas 4H.

Till ”årets ledare 2012” inom FS4H utsågs Tove Holmström från Raseborg 4H.

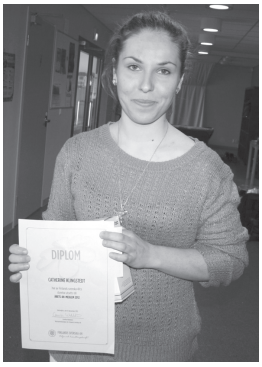

Årets 4H-medlem Catherine Klingstedt, Pargas

Årets verksamhetsledare 2012 Tove Holmström, Raseborg

Kommunikation

Den externa kommunikationen riktar sig till FS4H:s målgrupp samt andra identifierade intressenter. Våra externa kommunikationsmedel år 2012 var våra hemsidor, 4H-bladet samt deltagande vid olika mässor och evenemang.

I början av verksamhetsåret lanserades Finlands svenska 4H:s nya grafiska profil. Våra nya hemsidor sjösattes i mars. Finlands svenska 4H finns även på facebook och ökar långsamt men stadigt sin följarskara.

4H-bladet är populärt bland våra medlemmar och det är fortfarande ett viktigt språkrör för den Finlands svenska 4H rörelsen. 4H-bladets höga kvalitet och funktion som finlandssvenska identitetsbyggare har också noterats vid Undervisnings- och kulturministeriet som beviljar bladet ett årligt kulturtidskriftsstöd.

Under året har Finlands svenska 4H deltagit på trädgårdsmässan i Överby samt på Producenttorget i Östnyland. Därtill har Matskolan presenterats på Slow food marknaden i Ingå.

Under året har en arbetet med en ny kommunikationsplan inletts.

Den interna kommunikationen är den som sker mellan alla som är anställda eller innehar en förtroende post inom organisationen. Våra interna kommunikationsmedel under året har varit vårt intranät, ledarbrevet, ungdomsgruppens månadsmejl, månadsrapporterna från lokalföreningarna till centralkansliet, verksamhetsledarnas slutna grupp på facebook samt verksamhetsledarträffarna.

Informationsflödet är snabbt idag och informationen måste ut i rätt tid. Under året har vi frångått allt mer ledarbrevet och övergått till att föra hela vår interna kommunikation över till vårt förnyade och mer funktionella intra. Månadsrapporteringen och verksamhetsledarträffarna är de övriga två hörnstenarna i vår interna kommunikation.

Övrig verksamhet

Insamlingen av begagnade handelsgödselsäckar genomfördes för trettiofemte året i följd och gav ett gott resultat. FS4H insamlade 58 000 kg plast. Resultatet var 3 000kg bättre än föregående år. Mest säckar insamlades av Kimitoöns 4H, Närpes 4H och Östnylands 4H, alla nådde över 8 000 kg insamlat plast.

I föreningarna bokfördes 896 lägerdygn.

9 034 personer deltog i 455 olika sammankomster så som möten, marknadsföringsevenemang, fester och exkursioner.

Några föreningar hade mobiliserat patruller för flyghavreplockning hos jordbrukare och några föreningar i Österbotten har för Stormossens räkning hållit avfallsrådgivning för lågstadie elever.

Projekt (EU-relaterade)

Finlands svenska 4H har under året tillsammans med föreningarna i östnyland planerat för projektet Fyndig företagsamhet. Projektets övergripande syfte är att ”Företagsamheten bland unga i samhället ökar och risken för marginalisering av landsbygdens ungdomar minskar. Via nätverk och höjd arbetslivskompetens bidrar projektet till en trygg arbets- och företagsamhetsmiljö. Landsbygden hålls livskraftig”.

Vi bidrar till det övergripande syftet genom att projektet efter tre år av aktiviteter uppnått följande direkta mål:

1. En del ungdomar provar på företagande ensamma eller tillsammans med utomstående stöd (nätverk/mentor)

2. En del ungdomar har insett att de lämpar sig bättre i arbetsförhållande, inte som egen företagare

3. Alla deltagare har bättre insikt i arbetslivets spelregler och har aktivt funderat kring förestående yrkesval.

Projektet beviljades leadermedel i augusti och har under slutet av året startat upp verksamheten. projektet avslutas den 30.4 2014.

Learn, live, love projektet var ett Europeiskt-Sydamerikanst samarbete under perioden december 2011 till november 2012. I projektet medverkade ungdomsorganisationer från Finland, Norge, Turkiet, Slovenien, Argentina, Brasilien, Venezuela och Peru. Finlands svenska 4H fungerade som huvudman för projektet som till alla delar planeras, genomförs, rapporteras och administreras av unga vuxna. Spindeln i nätet var Pia Nurmio Perälä.

Projektets vision var att skapa förståelse för arbetet för att minska fattigdom och marginalisering genom att särskilt betrakta ungdomsarbetslöshet, bristande utbildning samt socialt svåra situationer i förorter och rurala miljöer.

För att öka förståelsen för globala frågor erbjöds deltagarna en möjlighet till frivilligarbete i projektpartnerländerna. Volontärperioden var mycket kort men gav deltagarna en inblick i hur man lever, bor och arbetar på andra platser. Samtidigt fungerade projektet som en plattform för deltagarna att dela erfarenheter och skapa nätverk.

Från Finlands svenska 4H deltog tre personer i volontärs perioden.

Eftermiddagsklubbar

Botnia har hållit eftermiddagsklubbar för skolelever delvis med specialanslag från regionförvaltningsverket och från Brita Maria Renlunds stiftelse.

Internationellt arbete

Finlands svenska 4H är medlem i Nordisk Samorganisation för Ungdomsarbete och deltar i organisationens program. Organisationen ordnar program för åldersgruppen 14 år och äldre.

I Nordisk Samorganisation för Ungdomsarbete (NSU) har Petra Ingo representerat FS4H i styrelsen.

I Nordisk ungdomsvecka på Grönland 1-12.8 deltog 3 medlemmar från FS4H: Emilia Nygård, Elin Karlsson samt Elin Sundblad.

I Nordisk ungdomskonferens i Köpenhamn 30.11 – 4.12 deltog 3 medlemmar från FS4H: Emma Jorpes, Amanda Svärd och Catherine Klingstedt. Dessutom deltog från FS4H kansliet Petra Ingo så som NSU styrelserepresentant samt Harriet Sundholm och Carola Käenmäki med uppdrag att under konferensen presentera den finlandssvenska Matskolan.

Finlands svenska 4H är medlem i Rural Youth Europe och deltar i deras program. Programmet riktar sig till ungdomar över 18 år.

I Rallyt i Polen 4.-11.8 deltog 1 medlemmar från FS4H: Emma Jorpe. I samband med Rallyt hölls RYE:s årsmöte. Camilla Wahlsten deltog på årsmötet som valde Emma Jorpes till RYEs styrelse för en mandatperiod på två år.

I vårseminariet i Ungern 15-22.4 deltog två medlemmar från FS4H: Emma Jorpes och Catherine Klingstedt. Emma Jorpes hade dessutom en plats i arbetsgruppen som förberedde vårseminariet.

Via vårt medlemskap får vi information om många internationella aktiviteter och en del av våra medlemmar som deltagit i Europaarrangemang har skaffat sig värdefulla kontakter via vilka organisationen får information om många spännande arrangemang.

Nora Palmujoki fungerar såsom frivillig ledare för YEP-gruppen och informerar på en egen sida under vår hemsida om YEP-gruppens program. YEP har också en sida på Facebook. Nora skriver månadsbrev till alla över 13 år, som hon lägger på YEP-sidan. Alla 4H-medlemmar mellan 13 och 28 år med e-postadress i medlemsregistret får meddelandet om breven.

Våra 4H-ungdomar har varit engagerade i olika internationella arrangemang, som vår internationella koordinator har informerat om. Det är workshops, förberedande möten, studiebesök, ungdomsutbyte, seminarier och kongresser med olika innehåll och tema.

4H förlaget

Företagshäften har inte förnyats under året.

4H-bladet har utkommit med sin 62:ndra årgång omfattande fem nummer 2012. I redaktionsrådet satt Elisabet Eriksson, Nina Holmlund, Nina Jungell, Camilla Norréna och Nora Palmujoki. Petra Ingo har fungerat som sekreterare för redaktionsrådet

Personalen

Verksamhetsledare var Camilla Wahlsten. Petra Ingo har jobbat som organisationssekreterare med huvudansvar för 4H-bladet. Carola Käenmäki har fungerat såsom kanslisekreterare. Harriet Sundholm har fungerat som verksamhetsledare för Österbottens distrikt.På Åland var Jaana Ojanen verksamhetsledare.

Under verksamhetsåret har personalen och styrelsen arbetat med framtagandet av en ny strategi för åren 2013-2015. I samband med detta arbete har personalens uppgifter och ansvarsområden setts över. Från ingången av år 2013 består Finlands svenska 4H:s personal av en verksamhetsledare, en informatör, en utbildnings- och utvecklings ansvarig samt en förvaltningsansvarig. Personalen bildar Finlands svenska 4H:s ledningsgrupp.

Finansieringen

Det ordinarie statsunderstödet från Jord- och Skogsbruksministeriet uppgick till 288 000 euro, 32 000 euro mindre än året innan. 4H-bladet har erhållit ett kulturskriftsstöd på 1 000 euro från Undervisnings- och kulturministeriet.

Finlands svenska 4H har samarbetat med Svenska Studiecentralen vad gäller all vår kursverksamhet.

Av följande privata stiftelser, fonder och föreningar har mottagits stöd för 4H arbetet: Svenska kulturfonden, Brita Maria Renlund, Henry Ford stiftelsen, Svenska småbruk och egna hems undervisningsfond, Föreningen för främjandet av huslig utbildning, Folke Bernadotte, LPA, Föreningen för skogskultur, Konstsamfundet, von Frenckells stiftelse och Stiftelsen till förmån för Finlands svenska kvinnor och hem.

Av bidragen har en stor del betalats ut till föreningarna eller medlemmarna.

Statsunderstödet till 4H föreningarna utgjorde 152 100 euro. Lokalt har 4H verksamheten fått ekonomiska bidrag av banker, affärsföretag och olika organisationer. Mest har dock de kommunala anslagen betytt, tillsammans med statsstödet. De uppgick till 153 010 euro, trenden har flera år varit nedåtgående och minskningen från år 2011 är hela 21 696 euro.

Tack

Finlands svenska 4H tackar alla som understött 4H-verksamheten under året.

De kommunala bidragen till 4H 2012

4H-förening	2012	2011
BOTNIA	14000	12000
KARLEBY	9720	11260
KORSHOLM	18000	18500
KORSNÄS	2500	1000
KRISTINESTAD	10300	9300
LARSMO	5150	5150
MALAX	14502	11500
NYKARLEBY	6545	6500
NÄRPES	16000	17400
PEDERSÖRE	25800	26240
VÖRÅNEJDEN	8000	16000
BORGÅ	2300	2900
HELSINGFORS	0	0
INGÅ	2000	2000
SIBBO	7473	7199
SJUNDEÅ	1535	1535
RASEBORG	0	0
ÖSTNYLAND	4685	4758
PARGAS	3500	3500
KIMITOÖN	1000	1368
HELA LANDET	153010	174706

Finlands svenska 4H:s årsstatistik 2012 (Fastlandsfinland)

	Rålg. pers.lemmar	Antal ungdomsmedl.	Föreslag			Kurser		Grupp indr.		Miljö		Organisation		Ärendeerfarenhet
			Antal föreslag	Rålg. Besök	Euron	kursdeltagare	deltagare	antal	delt.	Läger antl. skygd delt.	Säckar kg	Delt i int. verks.	Hemsida	
	2012	2012	2012	antal	antal									-12
Pedersöre	2583	338	149	43	1152	273	921	30	177	24	2540	0	1	1,5
Botnia	2620	354	97	199	0	369	803	119	760	34	0	0	1	1,5
Malax	1820	143	34	0	1397	146	675	20	898	63	2581	0	1	1,1
Larsmo	909	142	99	163	0	167	364	32	151	0	0	0	1	0,5
Korsholm	3205	193	72	52	2623	432	2138	61	974	39	6298	0	1	1,9
Vörånejden	2634	211	24	40	1083	542	1227	16	151	0	2281	0	1	1,5
Närpes	1661	215	209	29	1013	142	361	27	1106	95	8936	1	1	1,0
Karleby	1607	188	80	79	0	240	496	41	239	0	0	0	1	0,9
Nykarleby	818	97	52	18	211	6	58	12	140	98	719	0	1	0,5
Kristinestad	1597	118	15	37	51	362	1159	43	814	6	3852	0	1	0,9
Korsnäs	1375	139	26	17	1651	258	933	13	65	34	0	0	1	0,8
Oravais	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Sundom	0	128	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Österbottens 4H-d														
Borgå	854	157	0	0	0	20	12	20	160	30	903	1	1	0,5
Helsingfors	0	85	0	0	0	52	81	1	4	0	0	0	1	0,0
Ingå	1338	143	26	25	40	66	398	109	1689	66	2613	3	1	0,8
Kimito	947	138	31	0	1118	67	789	1	2	90	8963	0	1	0,6
Pargas	1154	195	21	0	1411	71	149	68	625	62	2850	11	1	0,7
Raseborg	1407	313	15	0	702,7	313	1027	69	877	37	3421	0	1	0,8
Sibbo	1139	272	26	0	7867	15	57	104	973	54	1718	1	1	0,7
Sjundeå	481	35	9	6	0	6	3	18	240	2	6298	1	1	0,3
Östnyland	1087	241	54	0	1775	283	860	25	218	162	8191	0	1	0,6
	29 236	3 845	1 039	708	22 285	3 830	12 511	829	10 263	856	62 164	18	20	17,2

LANTBRUKS- OCH HUSHÅLLNINGSSÄLLSKAPEN

Antalet förrättningar 2012

		NSL	FHS	ÖSL	ÅHHS
MÅLOMRÅDE A					
Lönsamma landsbygdsföretag och förbättrad kvalitet på verksamhet och produkter					
Planeringstjänster					
Ekonomiplaner på lång sikt (affärsplaner, Likwi, o.dyl.)	st	35	16	89	23
Konsultation vid generationsväxlingar	st	19	9	3	5
Konsultation i.a. till EU-frågor (stöd, stödoptimering, ansökningsblanketter o.dyl.)	st	430	140	226	170
Årsbudgeter	st				
Utfodringsplaner (samtliga djurslag)	st	100		413	28
Uppföljningstjänster					
Resultatanalyser	st	117	1	6	
Mellanbokslut / skatterådgivning	st	6	7		
Kokontroll, antalet gårdar	st	50	5	252	34
Ekonomikontroll i mjölkproduktionen (intäkter - foderkostnader)	st	30	2	62	1
Effektivitetskontroll i mjölkproduktionen (produktionskostnadsberäkningar)	st	2		5	
Ekonomisk uppföljning av växtodlingen (produktionskostnadsberäkningar)	st	118	22	3	
Förrättningar inom kvalitetsarbetet					
Antal auditerade landsbygdsföretag	st			6	
MÅLOMRÅDE B					
Förbättrad miljö på landsbygden					
Odlingsplaner (Wisu, inte eko-gårdar)	st	354	190	673	156
Sprutförarexamen, utbildade företagare	st	270	72	495	25
Markkarteringar	st	139	13	2	
Spruttester	st	146	95	283	
Uppgjorda miljöspecialstödsplaner (inkl. planer för övergång till eko-produktion)	st	11	33	51	
Ekologisk produktion					
Granskningar av ekologisk produktion	st	27		127	
Odlingsplaner för ekologisk produktion	st	22	5	37	5
MÅLOMRÅDE C					
Mångsidiga landsbygdsföretag					
Företagsplaner och övriga ekonomiplaner på företag där stödnäringar har stor betydelse	st		2	3	
Övriga utvecklingsåtgärder på företag där stödnäringar har stor betydelse	st			2	
ÖVRIG VERKSAMHET					
Trädgårdsrådgivning					
Antal kundföretag	st		110	35	35
Grön- och närområdesplaner	st		3		

Svenska lantbrukssällskapens förbund
Elisabetsgatan 21 B 12, 00170 HELSINGFORS
tel. 09 135 1035, fax 09 135 1653
www.slf.fi

Finlands svenska 4H
Elisabetsgatan 21 B 12, 00170 HELSINGFORS
tel. 09 135 1235, fax 09 135 1653
www.fs4h.fi